

Судски Гордијев чвор у вези са ванредним повећањем пензија

ОДА (НЕ)ПРАВДИ

Нећемо рећи ништа ново појединцима из правне елите који деле неправду, ако им још једном гласно и одрешито поновимо хиљадама пута изречену мисао „Правда је спора, али и достижна

Какво је право стање у поступку пред Управним судом можда најбоље илуструје догађај који се недавно збио на маргинама важног скупа у Београду. Новинар он-лајн издања „Правде“, приликом сусрета са новоименованом председницом Управног суда Јеленом Ивановић, поставио је питање докле се стигло у процесу утврђивања права војних пензионера на ванредно повећање месечних принадажности за 11,06 одсто. Уважена председница одговорила је да се на томе сада убрзано ради, додавши и несхватљиву реченицу, срочену отприлике овако, шта хоће војни пензионери, они имају велике пензије! На те речи новинар је реаговао констатацијом да је војним пензионерима пре свега стало да се тај проблем реши и спор оконча због њихове дискриминације у односу на све друге пензионере у Србији. После новинарског реаговања председница је заћутала...

Добро васпитање и уважавајући однос према носиоцу високе функције у правосудју Србије нам не дозвољавају да поставимо више питања која се сама по себи намећу. Па ипак, истине и правде ради, поставићемо нека у хијерархији мање значајна. Не, нећемо питати даму колика је њена плата. Јавно ћемо поставити питање којим се критеријумом руководила када је рекла да су војне пензије велике? Откуда право председници Суда да лиценцира јесу ли пензије мале, средње или велике? Колико знамо, од Суда којим руководи тражено је да се одреди да ли поменуто ванредно усклађивање пензија припада и војним пензионерима? И ништа више. Према важећим законима Суд треба да суди и пресуђује у складу са прописима, тако да се сви грађани нађу у правно једнаком положају.

Док на једној страни парнични судови пресуђују да су и војни пензионери имали право на ванредно повећање месечних принадажности, а неколико њих је и наплатило штету, дотле Управни суд упорно пресуђује супротно. Због тога у делу војнопензионерске популације Управни суд слови као тврђава неправде у којој се не поштује чак ни одлука Уставног суда. Наиме, као што је познато, највиша судска инстанца у земљи изјаснила се да су војне пензије морале бити усклађене по службеној дужности.

Сламка спаса за коју се хвата

Управни суд и својеврсна разделница у пресуђивању јесте чињеница да ли су војне пензије биле веће или мање од 60 одсто од просечне плате у Србији. Тај аргумент није узиман у обзир приликом ванредног повећања месечних принадажности за остале пензионере, тако да је у часу када су ванредно повећане пензије за 1.290.000 пензионера, њих 521.685 имало је личну пензију већу од 60 одсто од републичког просека плата. И сваком од њих пензија је повећана. То што Управни суд упорно опорава право војним пензионерима није ништа друго до класичан пример дискриминације. Отварањем другог круга у остваривању права војних пензионера на ванредно повећање месечних принадажности може се тумачити само као куповина времена, гурање проблема под тепих, одлагање расхода за нека будућа времена и повезаност суда са неким од државних чиновника.

У међувремену је и Врховни касациони суд, у периоду од месец и по дана, донео два решења која су супротна. У једном од њих Судско веће одбацује захтев за ревизију, а у другом усвојио је ревизију као изузетно дозвољену у правној ствари накнаде штете због несуклађивања пензија за 11,06 одсто. Тиме је укинуо усвајајуће одлуке Вишег и Основног суда у

Новом Саду. Оваквом одлуком Врховни касациони суд директно се супротставља исказаном ставу Уставног суда Републике Србије, који је у великом броју својих одлука по уставним жалбама корисника војних пензија, у истој правној ствари, утврдио да је пензије војних осигураника требало ускладити по службеној дужности и на исти начин на који је то учињено корисницима пензија у исплати код Републичког фонда за ПИО на основу Решења о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године (01 број 181-431/08 од 25.1.2008).

„Са жаљењем констатујемо да је образложење означеног решења Врховног касационог суда засновано на тенденциозно нетачном тумачењу веома јасне одредбе члана 75. Став 1 Закона о изменама и допунама Закона о ПИО („Сл. Гласник РС“, бр. 85/2005) и идентично ставу Управног суда Р. Србије, исказаном у пресуди тог суда 5. У 9374/2013 од 22.7.2013. године у низу других одлука Управног суда Р. Србије поводом којих је поново од септембра 2013. године пред Уставним судом Р. Србије изјављено више стотина уставних жалби.

Оно што је посебно забрињавајуће јесте чињеница да се ни Врховни касациони суд Р. Србије, ни Управни суд Р. Србије ни једном речју не осврћу на општеобавезујуће ставове Уставног суда Р. Србије. Налазимо да се на овај начин врши дискриминација војних пензионера, те сматрамо да се тиме урушава правни систем ове државе“, написано је између осталог у писму групе адвоката упућеном председнику Уставног суда Србије др Драгиши Б. Слијепчевићу.

Адвокати, свесни шта се дешава у нашем правосудју, предложили су Уставном суду Републике Србије да по приоритету узме у разматрање неку од уставних жалби изјављених против одлука Управног суда, којим је одбијена тужба у управном спору за усклађивање пензија за 11,06 одсто и јавно објави своју одлуку по уставној жалби на ту пресуду (Управног суда Р. Србије).

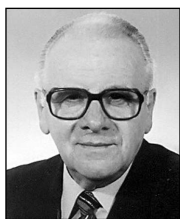
Можда је и овај маратонски спор који траје безмало већ шест година и доказ да наше правосудје још није реформисано. Таквом гледишту у прилог иде и чињеница да је европском суду у Стразбуру највећи број притужби стигао управо из земље Србије.

На све ово нећемо рећи ништа ново појединцима из правне елите који деле неправду, ако им поновимо на хиљаде пута изречену мисао „Правда је спора, али и достижна.

До Стразбура и назад!

Звонимир ПЕШИЋ

Двадесет година од формирања Градске организације војних пензионера у Нишу

Пише:
Ранко
Бабић

ГОДИНЕ БОРБЕ ЗА БОЉИ ЖИВОТ

Једна од најбројнијих организација УВП сврстава се у ред најактивнијих, посебно када је реч о правној помоћи у остваривању закинутих права

Година 1993. У Србији хиперинфлација. Тешко се живи, боље рећи преживљава. Деле се бонови за хлеб. Сваком члану домаћинства по 600 грама. Општа несташница. Војни пензионери - забринути. Пензије се исплаћују редовно, али шта то вреди када су рафови празни.

У таквој ситуацији војни пензионери Месне заједнице „Обилићев венац“ у Нишу, разматрају шта да предузму. После деценија одговорне и напорне службе у ЈНА, као да су остали на пустом острву. Једино је тих дана Градска организација Савеза пензионера Србије у Нишу пружала помоћ војним пензионерима. На иницијативу Милорада Љешевића, Бранислава Марковића, Миодрага Вељковића, Драгољуба Лазића, Јураја Ланчића, Милутина Пантелића и Ранка Бабића, половином октобра 1993. године, у просторијама Месне заједнице „Обилићев венац“ окупиле су се војни пензионери и одлучили да формирају градску организацију војних пензионера. Речено - учињено. Већ 29. октобра одржана је Оснивачка скупштина на којој је изабрано руководство. За председника је изабран пилот Драгољуб Лазић, пуковник у пензији, а за секретара Вукашин Кеча. Изабрани су и чланови Градског одбора, укупно њих 11.

Као добровољна, нестраначка организација, помоћ корисницима војних пензија је пружила једино Градска организација пензионера Ниша. У томе се нарочито истицао потпредседник Божидар Борђевић, иначе новинар ветеран. Имао је, бата Божо, како смо га од милоште звали, велико разумевање за проблеме војних пензионера. Обезбеђене су неопходне количине хране (брашно, принач, разне врсте конзерви), а било је и одевних предмета за најугроженија домаћинства корисника војних пензија.

Светрана брига о оболелима

Време је пролазило, живело се тешко, али достојанствено. Војни пензионери који су и у војсци навикли на

Две деценије рада УВП Ниш обележено је Свечаном академијом

Седиште УВП у Нишу налази се у Дому војске

тешкоће, подносили су све недаће које је су донели инфлација, санкције предузете према нашој земљи и агресија НАТО-а 1999. године.

Војни пензионери су, у највећем броју, људи трећег доба живота. Та чињеница, као и стресни послови које су обављали у војсци, допринели су да је у већини здравље угрожено. Градска организација УВП у Нишу својим оболелим члановима поклањала је велику бригу. Често су организоване посете оним пензионерима коју су се лечили у Војној болници, а и онима који су боловали код куће.

Није изостала ни посета корисницима војних пензија смештеним у Герентолошком центру у Нишу, а њих је било више од 30. Део њих био је непокретан, неки слепи. Сусретали смо се и са онима којима су здравље нарушиле заразне болести. Исказивали су велику захвалност приликом посета,

када смо им уручивали и скромне поклоне. Износили су своје проблеме и муке које их прате. Тако на пример Момчило С. се пожалио да је доживео мождани удар и био на рехабилитацији у Нишкој и Рибарској Бањи о свом трошку, што није случај са цивилним пензионерима.

Прљави рат које су земље НАТО пакта, предвођене САД, против мале земље (СРЈ), без одобрења Савета безбедности УН донео је неизвесност и зебњу. Током агресије војни пензионери су сачували достојанство и priseбност. Ниш је више пута бомбарован. Требало је помоћи угроженима, спасити живе испод рушевина... Много је послова од општег значаја урађено у режији Градске организације УВП у Нишу.

Градски одбор сваке године 24. марта организује Дан сећања на почетак агресија НАТО-а на Србију. Поред

пригодних програма, о тим тешким данима говоре и непосредни учесници који су били у јединицама на Косову и Метохији. На тај начин се настоји да догађаји не забораве и људи подсети на пале браниоце земље и цивилне жртве.

Стручна помоћ обесправљенима

Током 20 година постојања Градска организација војних пензионера у Нишу непрестано је бринула о животним

Из угла организације у Врању

ПОНОСНИ НА РЕЗУЛТАТЕ

Општински одбор и организација као целина сматрају да је УВПС једини субјекат у земљи који се стварно залаже и бори за обезбеђење што бољег статуса војнопензионерске популације.

Војни пензионери у Врању су 20-годишњицу од оснивања организације обележили у септембру, када су фолклором наступили цивилни пензионери

проблемима корисника војних пензија. Маћехински однос, небрига и дискриминација војних пензионера који у име државних органа спроводе неки чиновници, током последњих година кулминирали су до нивоа бесмисла.

Небрига и непоштовање традиције нарочито су изражени доношењем прописа о преласку војнопензионерског система из Фонда СОВО у Понд ПИО Републике Србије, што је реткост у земљама Европе и света. Том несхватљивом одлуком као да су државни органи показали да су им војни пензионери терет, па су се једноставно одрекли популације људи који су цео свој радни век посветили отаџбини и њеној безбедности. На крају су, ето, дочекали да им држава окрене леђа и да их материјално угрожава кршећи уставна права.

Градски одбор УВП у Нишу чинио је напоре, у складу са могућностима, да војним пензионерима пружи одговарајућу помоћ. На готово свакој седници доношене су одлуке о доделу једнократне новчане помоћи онима који су највише животну угрожени. Само током 2012. године додљенос је 38 новчаних износа по 10.000 динара. Новац је обезбеђиван из чланарине.

Великом броју чланова пружена је одговарајућа стручна помоћ у вези са вођењем поступка против Фонда. СОВО због закинутих пензија од 2004. до новембра 2007. године. Потом су масовно покренути управни и парнични спорови везани за ванредно повећање пензија за 11,06 одсто које су добили сви пензионери у Србији, осим војних, од бивших радника до председника Србије. Градска организација у Нишу заиста је много урадила да својим члановима обезбеди сву потребу документацију за вођење управног и парничног спора. Бројка од око 2.000 поднетих захтева најбоље сведочи о тој чињеници. То је изискивало велике напоре људу који су предано, а у име војних пензионера, радили правностручни посао, штедећи и њима и држави јер су избегнути адвокатски трошкови.

Градски одбор, а нарочито месне организације, уложили су велике напоре у погледу прикупљања потписа за притужбу заштитнику грађана и петиције која је надлежним државним органима достављена ради решавања стауса војних пензионера. Свој потпис за боље сутра дало је око 74 одсто чланова.

На дан формирања, 29. октобра 1993. године, било је око 300 чланова. Организација је бројно јачала, тако да је за протеклих 20 година израсла у једну од најбројнијих организација у Србији. Имајући у виду да у Нишу живи око 5000 корисника војне пензије, очекује се да ће се број нових чланова стално повећавати, што је задатак у првом реду месних организација. Градска организација УВП у Нишу данас је организована у 13 месних организација са близу 3000 чланова. У оквиру Удружења, као придружени чланови, делују Секција летача и падобранаца и Секција Клуба генерала и адмирала Србије који живе у Нишу.

УВП у Врању „покрива“ већи део територије Пчињског управног округа, тачније град Врање и општине Бујановац, Прешево и Трговиште. Око 80 чланова УВП живи на територији града Врања, а мањи број у атарима наведених општина и у БЈР Македонији.

Од укупног броја чланова, њих 230 су носиоци пензија а 68 породични пензионери, уз напомену да се тај број сваке године мења у правцу повећања породичних пензионера. Када је формирана, организација је бројала неколико десетина чланова, да би се сваке године број увећавао. За почетни период карактеристика је да је било проблема са успостављањем сарадње са структурама на територији коју „покрива“ организација. Поједини корисници војних пензија исказивали су и неразумевање према потреби за формирање Удружења, према програмским циљевима и задацима. После 2000. године општа слика с тим у вези је сасвим измењена, што је између осталог потврђено наглим порастом броја чланова.

У другој деценији постојања, организација је успоставила врло добру сарадњу са Командом гарнизона, Удружењем пензионера града Врања, организацијом СУБНОР-а, локалном самоуправом и средствима јавног информисања. Наведени субјекти редовно позивају представнике УВП на манифестације које организују, а одзивају се и позивима војнопензионерског удружења.

УВП Врања се до сада редовно укључивала у хуманитарне и друге акције (помоћ деци на Косову и Метохији, Краљевцима после земљотреса, обнови Дома војске у том граду).

Посебно место у активности Општинског одбора УВП, приликом реализације планских задатака и статутарних обавеза, заузима информисање чланства и брига за старе, болесне и непокретне чланове.

Информисање се обавља више пута го-

дишње, на скуповима посвећеним тој активности и достављањем писаних информација.

Поред укључивања чланова ОпОд, значајан допринос информисању пружају и органи Команде гарнизона и локалне самоуправе.

Старе и непокретне особе из редова војних пензионера једном месечно редовно посећују чланови ОпОд, а два пута годишње у ту активност се укључује и лекар. У сарадњи са ОпОд план сачињава начелник Реферата за здравство Команде 4. бригаде КоВ.

Организација у Врању представља монологитну целину и једна је од малобројних где није дошло до формирања паралелних удружења, попут Удружење пензионисаних подофицира и сличних.

Општински одбор и организација као целина сматрају да је УВПС једини субјекат у земљи који се стварно залаже и бори за обезбеђење што бољег статуса војнопензионерске популације.

Редовно пратимо и подржавамо све активности и мере које предузима Главни одбор и изражавамо спремност да у наредном периоду интензивирамо активност и дамо већи допринос борби за заштиту угрожених права војних пензионера.

У својим захтевима УВП у Врању никога не подржава, већ само тражи оно што следује војним пензионерима. Посебно нам тешко пада што нам права ускраћује држава којој смо се заклели на верност и којој смо часно служили деценијама. Испунили смо своје професионалне обавезе, а сада захтевамо да то учини и држава.

Јубиларну 20-годишњицу дочекали смо видним резултатима. Организација је познат и признат субјекат на територији коју „покрива“ УВП Врања. Поносни смо на своју организацију и Удружење у целини, активности ћемо наставити још интензивније и очекујемо да следећи јубилеј дочекамо уз још плодноносиће резултате.

Милорад Марковић

Обележен Дан 204. Ваздухопловне бригаде

ПОВЕЉА ЧУВАРИМА СЛОБОДНОГ НЕБА

На аеродрому Батајница 2. децембра пригодном војном свечаношћу обележен је Дан 204. ваздухопловне бригаде. Том приликом председник УВПС генерал-потпуковник у пензији Љубомир Драгањац уручио је бригадном генералу Предрагу Бандићу Повељу Удружења, додељене за сарадњу а поводом 20-годишњице УВПС.

Почасну смотру јединице тим поводом извршио је генерал-мајор др Миодраг Гордић, заменик команданта Ваздухопловства и противваздухопловне одбране. Свечаности су, поред припадника 204. бригаде, присуствовали и представници команди и јединица Војске Србије, локалне самоуправе, Српске православне цркве и бивши припадници Бригаде.

Командант 204. ваздухопловне бригаде бригадни генерал Предраг Бандић рекао је да се ове године обележава 85 година од формирања славног 6. ловачког авијацијског пука и 64 године од настанка 204. ваздухопловног ловачког пука, јединица које су ушле у историју бранећи слободно небо над Србијом. Он је истакао да данашња 204. ваздухопловна бригада радом и резултатима показује дубину свог поштовања према херојима српског ваздухопловства, чије традиције са поносом наставља.

Генерал Бандић је подсетио на херојски јуриш у небо — априла 1941. године — тадашњих припадника 6. ловачког пука и историју која се поновила готово пола века касније. Он је рекао да њихова дела обавезују данашње припаднике јединице и да представљају идеал и путоказ.

Свечаност је завршена дефилеом јединица 204. бригаде

— Данас, као и до сада делимо судбину и економски тренутак свога народа и своје државе. Објективна ограничења у којима смо радили током ове године нису умањиле наш допринос укупној моћи ваздухопловства Војске Србије. Неколико последњих година, по свим показатељима, биле су године напретка а обуци на аеродрому Батајница. Донеле су веру у будућност, а грађанима Србије мирно и сигурно небо — рекао је командант Бригаде пред свечаним стројем.

Он је истакао да је његова јединица одржала способност непрекидне заштите и контроле суверенитета у ваздушном простору Републике Србије, а да истовремено ствара нову генерацију пилота авиона „миг-29“. Бандић је подсетио да је транспортна авијација успешно летела изнад Европе, Медитерана, Африке и Блиског истока показујући спремност да помогне колегама који, носећи српску заставу, учествују у мултинационалним операцијама. Командант је искористио прилику да истакне и достигнућа јединице у обуци кадета Војне академије, одржавању и унапређењу нивоа исправности ваздухопловне технике и сарадњи са осталим јединицама Војске Србије и цивилним структурама.

На аеродрому Батајница освештана је и богослужбена просторија за вернике Српске православне цркве. Капелу посвећену Светом Илији, заштитнику 204. ваздухопловне бригаде, освештао је Његово правосвештенство епископ сремски Василије, уз саслужење војног свештенства. После тога, у новом храму први пут је служена литургија, након чега је епископ Василије освештао и заставу јединице.

Бригадни генерал Душко Жарковић

Са свечаности у ракетној јединици

ПРИЗНАЊЕ БРИГАДИ ХЕРОЈУ

На вечаности поводом Дана 250. Ракетне бригаде Војске Србије одржаној у београдској касарни „Бањица“ председник УВПС Љубомир Драгањац уручио је Повељу Удружења бригадном генералу Душку Жарковићу, команданту те јединице, за вишегодишњу сарадњу, коју је Главни одбор УВПС доделио бригади поводом 20 година од оснивања УВПС.

Свечаности су присуствовали заменик команданта Ваздухопловства и ПВО генерал-мајор др Миодраг Гордић, представници Министарства одбране, Генералштаба Војске Србије, команданти војних јединица и установа, као и породице погинулих припадника бригаде и њени пензионисани припадници.

У свом обраћању гостима, командант 250. ракетне бригаде, бригадни генерал Душко Жарковић, истакао је да је, у периоду између два празника, јединица реализовала задатке проистекле из додељене мисије, а пре свега контролу и заштиту ваздушног простора Републике Србије и подизање нивоа индивидуалне и колективне обучености.

— Знање, стручност, одважност и храброст свих припадника бригаде показани током

78 дана херојске и беспопштене борбе против далеко надмоћнијег непријатеља за нас који данас стојимо у овом строју представљају идеју водилу у извршавању задатака — рекао је генерал Жарковић и подвукао да ће се увек, са поносом сећати 28 припадника бригаде који су у најтежим тренуцима за нашу земљу, током 1999. године, извршавајући борбене задатке, дали своје животе.

На спомен обележје погинулих припадницима Бригаде положено је цвеће, после чега су драмске уметнице Јелена и Ивана Жигон говориле стихове, а епископ Јегарски Порфирије свим присутнима је пренео благослов и молитве патријарха српског, уз поруку да је човек жив само онда кад воли, као што војник воли земљу и народ којима служи, а да нема веће љубави него дати живот за ближњег, „за шта је војник својом вољом опредељен“.

Дан 250. ракетне бригаде за ПВД обележава се у спомен Одлуке државног и војног руководства, донете 24. новембра 1962. године, о формирању 250. ракетног пука ПВО, који је представљао окосницу развоја ракетних јединица противваздухопловне одбране на нашим просторима.

Почела вакцинација против грипа

ПРЕДУПРЕДИТИ БОЛЕСТ

У Београду је, како је најављено, започета вакцинација против грипа за војне осигуранике.

Вакцина се може примити

у војномедицинским установама, тамо где се налази здравствени картон осигураника и на Институту за епидемиологију ВМА (на четвртном спрату зграде ВМА).

Вакцина се, због смањене отпорности организма, препоручује пре свега старијим особама и хроничним болесницима.

Медија центру „Одбрана“ Повеља УВПС

ОСЛОНАЦ У РАДУ

Председник Удружења војних пензионера Србије генерал-потпуковник у пензији Љубомир Драгањац уручио је Повељу УВПС Медија центру „Одбрана“ које је примио начелник потпуковник Славољуб Марковић. Повеља је додељена за изузетно плодну сарадњу, а поводом двадесетогодишњице од оснивања и плодног рада Удружења.

Обрађују се присутнима, генерал Драгањац је захвалио Медија центру за све што је учинио за војнопензионерску популацију, а посебно за организацију Прве регионалне конференције војних пензионера и ветерана, одржане 11. и 12. септембра ове године у згради Централног дома ВС. Захваљујући на високом признању потпуковник Марковић је нагласио да је Медија центар Одбрана помагала кровну организацију војних пензионера у складу са својим скромним могућностима.

Истим поводом уручена је и плакета УВПС Момиру Дукићу, који је доскора био уметнички руководица Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“.

З. П

Медија центар „Одбрана“ пружа значајну помоћ УВПС

Постављења на дужности у Војсци Србије

НОВИ УКАЗИ

На предлог министра одбране Небојше Родића, а са циљем институционалног јачања и развијања функционалних способности Војске Србије, председник Републике Србије Томислав Николић донео је указе о постављењима на генералске дужности следећим официрима:

1. генерал-мајор мр Горан Радовановић, на дужност директора Инспектората одбране (до сада на дужности заменика команданта Здружене оперативне команде Генералштаба Војске Србије),
2. генерал-мајор Јовица Драганић, на дужност заменика начелника Генералштаба Војске Србије (до сада на дужности директора Инспектората одбране),
3. бригадни генерал Славољуб Јанићијевић, на дужност заменика команданта Здружене оперативне команде Генералштаба Војске Србије (до сада на дужности начелника Управе за обавештајно-извиђачке послове Генералштаба Војске Србије),
4. бригадни генерал Илија Тодоров, на дужност начелника Управе за обавештајно-извиђачке послове Генералштаба Војске Србије (до сада на дужности команданта Специјалне бригаде),
5. пуковник Жељко Нинковић, на дужност начелника Управе за логистику Генералштаба Војске Србије (до сада на дужности заступника начелника Управе за логистику Генералштаба Војске Србије),
6. пуковник Станко Васиљевић, на дужност начелника штаба Команде за обуку (до сада на дужности начелника Одељења у Управи за обуку и доктрину J-7),
7. бригадни генерал Јелесије Радивојевић, на дужност команданта Специјалне бригаде (до сада на дужности начелника штаба Команде за обуку) и
8. пуковник Петар Латковић, на дужност команданта Централне логистичке базе (до сада на дужности начелника Кабинета начелника Генералштаба Војске Србије).

Облежен Дан ослобођења Новог Сада
у Првом светском рату

ОСЛОБОДИОЦИМА У СЛАВУ

Поводом 95 година од ослобођења Новог Сада у Првом светском рату, код Београдске капије на уласку у Нови Сад из Петроварадина, одржана је величанствена свечаност. Пред више хиљада окупљених новосађана говорио је Милош Вучевић градоначелник и том приликом истакао да је Нови Сад након ослобођења почео да иде снажним корацима развоја и није више био провинцијски град јужног дела Аустроугарске, него је постао политичка, културна и економска престоница овог дела Србије.

Епископи, бачки др Ииринеј, сремски Василије, јегарски и војни Порфирије освештали су реплику Спомен-плоче на капији, кроз коју је 1918. године српска војска умарширала у Нови Сад, коју су усташе 1941. године уништиле. 9. новембра 1918. године за време владавине Краља Петра Првог Великог Ослободиоца, а под врховном командом Престолонаследника Регента Александра кроз ову капију прођоше први одреди победоносне Српске војске доносећи слободу Војводини, записано је на спомен плочи.

Без историјског сећања на оне што су уградили своје животе у ово што данас имамо, сасвим је извесно да не можемо имати ни будућности. - поручио је у својој беседи Епископ Ииринеј.

Новосадски глумци подсетили су присутне на речи Јаше

Томића. др Игњата Павласа и мајора Војислава Бугарског на дочеку Срске војске, а у ваздух је пуштено јато голубова.

Симболишући улазак Српске војске припадници Прве бригаде ВС, сврстани у четири ешелона, од којих један у униформама српске војске из Првог светског рата, ешеленом Гардијске бригаде и војног оркестра Гарде, са тадашњом пуковском заставом и коњаником на челу, праћени аплаузима бројних посматрача улицама Петроварадина, од Београдске капије, преко Варадинског моста, до Дома Војске Србије, умарширали су град.

На платоу испред Дома Војске припадници Гардијске бригаде извели су, већ надалеко чувен, егзерцир, док су на везу уз Београдски кеј грађанима за разгледање били доступни бродови Речне флотиле украшени свечаним галама.

Свечаности код Београдске капије, у оквиру које су припадници Прве бригаде и Речне флотиле приредили технички збор, присуствовали су министар одбране Небојша Родић, генерал-потпуковник Александар Живковић, командант Копнене војске, генерал-мајор Горан Радовановић заменик команданта Здружене оперативне команде, бригадни генерали Миломир Тодоровић, командант Гардијске бригаде и Стојан Батинић, командант Прве бригаде, највиши представници градске власти и бројне узванице.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Као некад у униформама српске војске

Јубилеј општинске организације
Вождовац - Савски венац

СЕРВИС КОРИСНИКА ВОЈНИХ ПЕНЗИЈА

Поводом двадесет година постојања и рада, 22. новембра, Општински одбор Вождовац - Савски Венац одржао је јубиларну свечану седницу и уједно редовну годишњу Скупштину.

По устаљеном обичају, председник општинске организације Добривоје Димитријевић изнео је кратак осврт на досадашњи рад организације. Констатовано је да је општинска организација у континуитету успешно извршавала тежишне задатке. Ту се у првом реду мисли на решавање социјалних проблема, здравствене заштите чланства, помоћи болеснима, пружање помоћи у остваривању једнократне помоћи око подношења тужби везаних за дугове, информисање итд.

На извршавању задатака повољно су утицале и чињенице да удружење ради у комфорним просторијама, потом сталан контакт са Извршним одбором, близина здравствених установа и слично. У Општинском одбору с правом кажу да су они сервис не само својих чланова, већ свих корисника војних пензија. Сваком КВП омогућен је слободан приступ и увид у рад Одбора, коришћење просторија за друштвене игре и услуге кафића у клубу пензионера. За ту повољност, искрено се захваљујемо органима Општине Вождовац и Месној Заједници „Бањица 1“.

У извештају Надзорног одбора, који је поднео председник Јово Миличић, истакнуто је да су сви задаци у потпуности извршени. У погледу вођења финансијских и осталих докумената ОпОд Вождовац - Савски Венац више пута је истицао за пример Извршни одбор Главног Одбора УВПС. Све заслуге за извршење ових задатака припадају благајнику Томиславу Мандићу и секретару Синиши Антићу, који уз завидну стручност, овај посао обављају изузетно савесно и одговорно.

Оба извештаја прихваћена су једногласно.

У раду скупштине, у циљу информисања чланства, учествовали су председник УВПС Љубомир Драгањац и Зоран Вучковић, председник Извршног одбора ГО УВПС. Посебну пажњу побудило је излагање председника Драгањца, који је исцрпно обавестио чланство о актуелним догађајима. Највише интересовања присутни су показали за све што се чини у вези са остваривањем права на ванредно повећање пензија за 11,06 одсто, потом о стамбеној проблематици и здравственом обезбеђењу.

Најзаслужнијим члановима организације уручена су и признања. Највеће признање УВПС, Повељу Удружења, председник Драгањац уручио је Славку Драгумилу и Јови Миличићу, а је захвалница је додељена Петру Каличанину.

За допринос у раду Општинске организације, председник ОпОд Добривоје Димитријевић уручио је захвалнице: Неђељку Томићу, Радојку Станковићу, Станку Андрићу, Драгану Машали, Бранку Станковићу, Видену Цветановићу, Ђорђу Рајићу и Радосаву Ђорђевићу.

За успешну сарадњу и помоћ који пружају ОпОд захвалнице су додељене Месној заједници „Бањица 1“ и Драгану Ерцегу.

Р. Милосављевић

Највише пажње присутних изазвале су информације у вези са ванредним повећањем пензија

Извештај о раду саслушан је с посебном пажњом

Обележена 20-годишњица оснивања
ОО УВПС Чукарица

НА ПУТУ КА ИСТИНИ

Општинска организација УВПС Чукарица – Београд обележила је 11. новембра 2013. године, у просторијама Месне заједнице Церак, свој значајан јубилеј – 20 година од оснивања. Овај добро посећен скуп својим присуством увеличали су и бројни гости, међу којима и председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац, председник Извршног одбора Зоран Вучковић, члан Главног одбора УВПС Миле Глумац, главни и одговорни уредник листа „Војни ветеран“ Звонимир Пешић, председник Општинске УВПС Раковица Милорад Колашинац, председник Општинског удружења пензионисаних подофицира Чукарица-Раковица Драгић Кршљанин, управница Истурене амбуланте Церак др Душица Перовић, члан Општинског већа Градске општине Чукарица Милутин Милинковић, секретар МЗ „Бреза“ Светлана Боровић и други.

Отварајући скуп, председник Општинске организације Зоран Јанковић поздравио је присутне, а затим у сажетом излагању изнео, уз остало, да је од самог оснивања - 10. новембра 1993. године до данашњег дана ова општинска организација УВПС, у целини гледано, успешно реализовала програмска опредељења Удружења и задатке и обавезе који проистичу из свакодневног живота. Због посвећености решавању конкретних животних проблема, Општински одбор, а и месни одбори пет месних организација УВПС, уживају широку подршку 2237 корисника војних пензија свих категорија. Од тог броја близу 1000 корисника су чланови Удружења, због чега остаје обавеза да се и у наредном периоду посебна пажња посвети даљем омасовљавању чланства.

Стално закидање права

Општински одбор и одбори месних заједница, истакао је Јанковић, пружају безрезервну подршку

руководству Удружења усмерених на побољшање статусне, социјалне, здравствене и стамбене ситуације. Чланство се о актуелним збивањима у тим областима редовно информисе, а велики допринос у овој области даје и лист „Војни ветеран“, на који је редовно претплатено 85 корисника војних пензија.

Са посебним интересовањем војни пензионери прате и ишчекују разрешење питања ванредног усклађивања војних пензија за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године. Они, истинске патриоте, који прихватају и деле судбину народа у ово кризно време, не могу да се помисле са чињеницом да им се у континуитету закидају права гарантована Уставом и законима Републике Србије и зато ће и даље чинити све што је у њиховој моћи, исправно и достојанствено, да се коначно прекине самовоља и безакоње неких носилаца јавних функција на штету корисника војних пензија, закључио је Јанковић.

Председник Удружења Љубомир Драгањац честитао је велики јубилеј и пожелио успешан рад и у наредном периоду, изразивши задовољство што међу гостима и на овом скупу види представнике локалне самоуправе, војног здравства и других институција, са којима ова општинска организација редовно и успешно сарађује.

Осврћући се на бројне проблеме са којима се сусреће популација војних пензионера, укључујући ту и непризнавање права на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто од јануара 2008. године, председник Драгањац је истакао да је те проблеме створила бивша власт, а да је на сваки покушај да се нађу најпогоднија решења за превазилажење настале ситуације увек следила реакција као што је питање колике су војне пензије, шта се још тражи преко тога и слично. А те пензије су, познато је, заслужене и на закону засноване. Закон је на страни војних пензионера и они су дубоко у праву, а већ до сада је основни дуг због неисплаћивања

разлике у пензији нарастао на 6-7 пензија.

Сви покушаји да се избегне плаћање тога дуга, као што су одбијајуће решења РФ ПИО, покретање спорног правног питања, питање ревизије коначних судских пресуда о признавању права и др. остали су без успеха, што је потврдио и Уставни суд Србије, а сада је на делу и непоштовање тих одлука Уставног суда. Држава је у проблему јер је дуг нарастао на преко 17 милијарди динара. Уз наведено, претходна власт је незаконито укинула и једнократну новчану помоћ корисницима војних пензија, оспорила је потврде о прибављању оружја личним средствима за службене потребе и због тога се то оружје опорезује и слично, због чега ће Удружење и даље истрајавати на својим оправданим захтевима, рачунајући да неће морати да користи и крајњу опцију, односно обраћање међународном суду у Стразбуру, закључио је председник Драгањац, упућујући на крају најбоље жеље за јубилеј и општинској организацији као целини и сваком њеном члану као појединцу.

Истрајни у остваривању правде

Члан Општинског већа Градске општине Чукарица Милутин Милинковић придружио се честиткама у име Градске општине Чукарица и додао да се у локалној заједници посвећује велика пажња и води брига о пензионерима и старијој популацији у целини. Уз остало у насељу Церак у завршној су фази радови за отварање још једног клуба за дневни боравак старијих лица. Општина ће, уз то, у оквиру расположивих финансијских средстава, и новчано подржати програме удружења грађана чији пројекти прођу на конкурс за 2014. годину, а то је прилика да и ова општинска организација УВПС учествује својим пројектима.

На скуп су уручена и признања истакнутим појединцима за остварене резултате у остваривању програмских циљева и задатака. Плакете Удружења војних пензионера Србије добили су Мирољуб Милошевић, Мухамед Мулић и Војислав Симоновић. Књигом су награђени Олга Видаковић, Бошко Мишљеновић, Милан Мијаиловић и Недељко Божић, док су захвалнице Општинског одбора УВП Чукарица додељене Милошу Чавићу, Мирославу Марковићу, Василију Радоњићу, Љубиши Михајловићу и Општинском удружењу пензионисаних подофицира Чукарица-Раковица.

Овај по свему успешан скуп завршен је пригодним коктелом и дружењем војних пензионера и њихових гостију.

Текст и фотографија
М. Милошевић

Рапорт Врачараца

БЕРИЋЕТНА ГОДИНА

Половином новембра окупилло се више од стотину чланова врачарских војних пензионера да би учествовали у раду редовне годишње Скупштине. Од њиховог последњег окупљања прошло је нешто више од годину дана, а број чланова се, због природног одлива, смањио за око двадесет. Многим од њих за долазак била је потребна помоћ чланова породице јер је просечна старост присутних била око 75 година, али их то није спречило да се виде са старим друговима и другарицама.

Скупштини су у свечаној сали општине Врачар присуствовали и гости. Ту су били председник УВПС, Љубомир Драгањац, одборник Градске општине Богдан Татић, председници општинских организација УВПС са Чукарице, Палилуле и Старог града, и други. После интонирања химне и одавање поште преминулим војним пензионерима, прешло се на радни део. Тај рад тежишно је био усмерен на остваривање закључака који су усвојени на прошлој Скупштини, актуелним проблемима корисника војних пензионера и задацима за наредни период.

И поред ограничења, пре свега физичких могућности, чланова ОпОр наставило се са посетама и пружањем помоћи члановима којима је она била потребна. Број болесних је због старости у сталном порасту, а могућности да се посете и

и реализовао потпредседник ОпОр Угљеша Гвозден. Због ових и ранијих излета планирано је да се и у будуће организују и да, као и до сада, у финансирању излета заједнички учествују и ОпОр и излетници. Поред тога, доста чланова ишло је на излете у земљи и иностранству са пензионерским организацијама са којима сарађујемо.

Сарадња ОпОд Врачар са органима УВПС била је одлична. Сви добијени задаци су на време извршени, а представник војнопензионерске организације Врачара у Главном одбору Марко Негованић дао је и даје значајан допринос у раду тог органа УВПС. Сарадња са органима општине Врачар и током прошле године успешно је настављена. Од те институције је добијен „кров над главом“. Без накнаде се користи просторија за рад Клуба „Ветеран“. Поред тога, општина Врачар је, опет без накнаде, као и претходних година, уступила ОпОр свечану салу за одржавање Скупштине.

Односи са Општинском организацијом СУБНОР-а Врачар су извршни од почетка рада ОпОд. Успешно су размењивана искуства у раду са ОпОд УВПС Звездара, Вождовац, Палилула и Стари град.

Поред реализовања задатака добијених на прошлој Скупштини, реализовани су и ванредни задаци добијени од виших органа Удружења. У административном смислу, помагало се свим члановима који су желели да траже од Фонда ПИО усклађивање пензије за 11,06 одсто, да поднесу тужбу или жалбу Управном или Уставном суду, како се не би излагали додатним трошковима за адвокате. Велики број пензионера користио је ту могућност уз заједничко очекивање да ће држава тај проблем решити у складу са одлуком Уставног суда.

И поред времености, многи чланови активно користе сајт Удружења. На то је утицала и све мања могућност да се актуелне информације доставе члановима писаним путем, јер је све теже ући у зграде. Због тога се прешло на информисање и позивање на дружење телефоном. Ово због

Учесници скупа су истакли потреби да се пензиони систем врати у надлежност Фонда СОВО

да им се помогне - све су мање. До најугроженијих се ипак стигло, а једном члану је учињена помоћ да поднесе захтев за помоћ због тешке болести и његово решавање је у току.

Рад на побољшавању квалитета и садржаја рада у „Клубу Ветеран“ био је један од приоритета рада општинског одбора. Једном недељно врачарски војни пензионери окупљају се у Клубу, а број посетилаца зависи понајвише од времена. Буде их од пет-шест до преко 20. Ту добијају најновије информације од интереса за војне пензионере, прелистају „Војни ветеран“, распитују се за усклађивање висине пензије, пријављују се за неки од излета или дружење са цивилним пензионерима. Ту могу да затраже помоћ за болесне, а повремено и да уживају у разним ђаконијама које припреме чланице. Увек се у добром расположењу и уз шалу може попиту кафа са позитивним и добронамерним људима. Због тога чланови радо долазе на дружења.

Од прошле Скупштине организована су два излета, и то један у Бранковину, а други на Букуљу и у Аранђеловац. Оба излета, на опште задовољство излетника, осмислио је организовао

тога што су многи ограничени у кретању и не могу да дођу на место окупљања. Такође, све је мање и оних који могу да деле обавештења по сандучићима.

После више конструктивних дискусија, закључено је да треба наставити са хуманитарним радом и обиласком болесних, организовању излета и дружења, побољшавању квалитета и садржаја рада у Клубу „Ветеран“ и пружању пуне подршке органима УВПС у борби за права војних пензионера. Као најважније, истакнуте су жеље КВП да се, ако је то икако могуће, војни пензиони систем врати у надлежност Министарства одбране и да се истраје у захтевима за усклађивање висине пензије у складу са одлукама Уставног суда.

Посебно се инсистирало на томе да опстанак УВПС и заштита интереса те популације зависи од свих чланова, а не само од виших органа Удружења, које је много урадило и ради на очувању тих интереса. Опште је мишљење чланства на Врачару да наше удружење, а по оцени председника УВПС Љубомира Драгањаца и ОпОр Врачар, из године у годину унапређују свој рад на доброти војних пензионера.

М. Ш.

Обележен Дан Војномедицинског центра
Нови Сад

У СЛУЖБИ ЗДРАВЉА

Свечаном академијом у новосадском Дома Војске Србије и пригодним културно-уметничким програмом припадници Војномедицинског центра Нови Сад обележили су 227. годишњицу постојања и 11. новембар Дан центра.

Поздрављајући присутне и посебно припаднике Војномедицинског центра који се, у оквиру међународних мисија, налазе у Конгу и Сомалији и представљајући ову једину војномедицинску установу која на територији Војводине медицински збрињава професионална и пензионисана војна лица, чланове њихових породица, и кориснике војних пензија, пуковник Братољуб Бркљача управник Војномедицинског центра Нови Сад навео је како се на годишњем нивоу у болници уради око 1500 операција, 120 хиљада прегледа, болнички лечи преко 3000 пацијена и пружи више од 400 хиљада различитих медицинских услуга. За свих 227 година постојања у болници није забележен ни један случај болничке епидемије, нагласио је пуковник Бркљача, додајући како је Војномедицински центар, од 6. фебруара ове године, у мрежи здравствених установа Покрајине Војводине, што практично значи да је у служби и функцији градске болнице.

-Српском православном народу Петроварадина, при храму Ваведења Пресвете Богородице на дар, принео је Александар Први. Све од овог написа урезаног у звону храма Светог Апостола Павла 1926. године, храма изниклог и смештеног у парк Војне болнице, до надгробног камена неимара Петроварадинске тврђаве, у господу упокојеном 1707. године а, по његовој жељи, уграђеном у носећи зид Војне болнице, па све до прве, или последње цигле овог древног здања представља историју, ризницу, сабирни центар сећања и знања. - рекао је, изишавши остало, пуковник Бркљача у изузетно надахнутом обраћању званицама.

Међу бројним званицама, Свечаној академији присуствовали су и бригадни генерали Зоран Поповић начелник Управе за здравство Министарства одбране, Марјан Новаковић, начелник Војномедицинске академије и Стојан Батинић, командант Прве бригаде Копнене војске, Симиша Севић председник Скупштине града Новог Сада, представници јединица ВС и институција МО, покрајинских и градских власти, Удружења војних пензионера, Српске православне цркве и културног живота покрајине и града.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Традиција дуга
227 година

БРИГА О ВОЈНИКУ

Историјат Војне болнице тесно је везан за историјат Петроварадинске тврђаве. Само неколико година после отварања Берлинске шарите, најстарије војне болнице у свету, указом Цара Јосифа II, 1786. године, фрањевачки самостан из подграђа Петроварадинске

тврђаве претворен је у војну болницу, тада једину у овом делу Европе.

У 19. веку дозидани су поједини објекти, а после Првог светског рата вршено је веће реновирање. Од 1952. постаје Болница војног подручја Новог Сада, а од 1984. године добија садашњи назив Војномедицински центар Нови Сад. Назив и намена ове установе суштински нису се мењали за свих 227 година постојања.

Министар Зекеријах Осмић и Трајче Матушев, са супругама

Почаст војном пензионеру

НЕЗАБОРАВНИ СУСРЕТ

Да се стара пријатељства не бледе доказ је и догађај приликом недавне посете Србији министра одбране БиХ господина Зекеријаха Осмића (21. и 22. 11. 2013). После званичних сусрета и разговора са нашим министром одбране Небојшом Родићем и посета Војној академији, ВМА, Универзитету одбране, Војном музеју и Медицинском факултету, домаћини су за високог госта из суседне земље приредили ручак у Хотелу „Метропол“. Међу званицама је, на молбу босанскохерцеговачког министра, био је позван и Трајче Матушев, члан Удружења вој-

них пензионера Србије из Земуна са супругом Зорицом, који се са министром Осмићем познаје још из младости.

Матушев је том приликом министру Осмићу предао и пригодан поклон.

- Наше пријатељство траје више од 30 година. Оно није ничим помуњено. Посебно истичем чињеницу да се Зекеријах Осмић ни у чему није променио од како је постао министар. Понаша се као сваки обичан човек. У Сарајеву, приликом шетњи градом, у то сам се лично уверио, поздрављају га и старо и младо, наводи Матушев за „Војни Ветеран“.

Свечана академија поводом ослобођења
Београда

ПОЗДРАВ СЛОБОДИ

У Централном дому ВС поводом 95 годишњице од ослобођења Београда у Првом светском рату, у организацији Савеза потомака ратника Србије 1912 – 1920. године, 1. новембра одржана је Свечана академија. У име непосредног организатора тог мултимедијалног догађаја присутнима, који су испунили Свечану салу до последњег места, обратио се председник ГрОД Павле Лучић. Он је говорио о слободарским традицијама главног града. Скуп је поздравео и представник градских органа власти Милан Алимпић.

О догађајима из 1918. године потом је надахнуто беседио доктор историје Александар Марушић. Присутнима се обратио и председник Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. Љубомир Марковић.

У уметничком програму учествовали су глумци Вјера Мујовић, Љиљана Благојевић, Бошко Пулетић и Небојша Глоговац. У музичком делу наступили су Београдски камерни оркестар „Орфеј“ са Факултета музичких уметности и хор „Еквилибријум“. У финалном делу програма наступили су чланови Културно-уметничког друштва „Никола Тесла“ из Београда.

У посети онима којима то много значи

РЕЧ КАО МЕЛЕМ

Коса Милутиновић каже: Ратне ране сам брзо пребољела, али издају и распад Југославије, као рану на срцу, нећу пребољети

Главни одбор Удружења војних пензионера у Црној Гори, у сарадњи са општинским одборима, плански обилази и пружа помоћ својним члановима који су на неки начин угрожени било товаром година, болешћу, усамљеношћу или смрћу члана породице.

Општински одбори располажу адресама и бројевима телефона, те се често информишу о њиховом здрављу, потребама и најаве посјете.

Хумани рад, помоћи другу у невољи, код војних пензионера „усађен“ је у души у току школовања, на служби, вјежбама, логоровањима и рату а настављено је у пензији.

При обиласку води се разговор о потребној помоћи, како остварити право на туђу његу, о осигурању код „Ловћена“, како регулисати породичне пензије, шта је од папира потребно за једнократну новчану помоћ... Чланови Удружења информисају о раду организације, остављају бројеве телефона да се по потреби обрате својим колегама.

При посјетама листом сви изјављују да им је веома драго што војничко другарство није истрошено у овом смутном и тешком времену за пензионере. Истичу да им је посјета колега јача терапија од оне коју им доктори прописују.

Вриједно је забиљежити једну од таквих посјета деведесет четворогодишњој Коси Милутиновић, војној пензионерки, мајору ЈНА, учеснику Народноослободилачког рата, носиоцу „Партизанске споменице 1941“, правој херојини, чије груди ђердани бројно ордење.

Другарицу Косу посјетили су Бранко Љумовић предсједник СУБНОР-а и Радивоје Здравковић секретар Удружења војних пензионера.

На улазу сачекао их је син Владо са супругом и повео код Косе. Соба одише кућним редом. Све је учињено да Коси олакшају живот у овим годинама: ту је фиксни и мобилни телефон, дневна штампа, радио, телевизор, клима а на зиду урањена одликовања покојног супруга Машана, потпуковника ЈНА, носиоца „Партизанске споменице 1941“, и њена.

Коса видно обрадована посјетом, под бременим година, тешко се придиже и прва отпоче разговор са Љумовићем, ратним другом о дизању устанка, првим борбама у Пиперима, спомиње Милутиновиће, Љумовиће, Блажа и остале Јовановиће. Све редом, као да је јуче било, ко је гдје рањен, погинуо, заробљен, стријељан. Љумовић, такође Пипер, пажљиво слуша. Навиру сјећања, допуњују се подацима и спомињу ко је још жив из њихових редова.

Коса, пушконоша, бомбаш, храбар борац Ловћенског одреда и Прве пролетерске народноослободилачке ударне бригаде ни ријечи о својим храбрим подвизима у бројним биткама: Пљеваљска битка, Неретва, Сутјеска и друге све до ослобођења Југославије – скромно, нема шта,

Брига о људима била је и остала окосница активности војнопензионерског удружења

али прави борци се не хвале, хвале их њихова дјела.

У рату је рањена, те је запитамо и она отпоче: Маршујемо негдје кроз Босну, јахала сам коња, одједном киша граната по нама, ужас, много нас је рањено и погинуло. Мој коњ појури, одједном стаде и сруши се на земљу. Он мртав, ја рањена. Остала сам га са сузама и болом у души као за сваког погинулиг бораца.

Уз чашицу ракије и кафу прелазе на актуелне теме и са жаљењем говоре о нестанку Југославије и социјализма, за оно што се у НОР-у борили а у миру градили.

Коса наставља, ратне ране сам брзо пребољела, али издају и распад Југославије, као рану на срцу, нећу пребољети.

Ето тако закључује разговор другарица Коса, борац Прве пролетерске, носилац „Партизанске споменице 1941“ и ратних рана.

На растанку Коса се захвали и позва да поново дођемо.

И обећасмо.

Радивоје Здравковић

Свечана седнице УВП Лозница

НА УСЛУЗИ ЧЛАНОВИМА

Крајем октобра (24.10.) одржана је свечана седница Скупштине УВПС Лозница (обухвата КВП из Крупња, Љубовије, М.Зворника и Лознице), а поводом 20 те годишњице од формирања УВПС и 14 година постојања УВП у Лозници.

Свечаној седници присуствовали су и председник ИзОд ГО УВПС Зоран Вучковић, председник Удружења пензионера Града Лозница Мићо Бојић, представник Команде гарнизона Шабац поручник Млађан Војт, представник Гарнизоне амбуланте Шабац заставник Далибор Пашић, председник УВП Шабац Ђорђе Момчиловић, председник УВП Сремска Митровица Сретен Раденковић, секретар СУБНОР-а Лозница Милорад Комарчевић, секретар ОРВС Лозница Ненад Пајић, представници Удружења пензионисаних радника Полиције Лознице и представници Alpha bank Лозница Милица Стевановић.

Свечану седницу Скупштине је отворио је председник организације УВП Лозница Милош Дејановић. У сажетом говору председник он је истакао најважнија питања из делокруга рада Удружења у протеклом периоду, попут: остваривање статусних права КВП. Градски одбор је пружио подршку и помоћ члановима Удружења за покретање правног поступка за надокнаду штете настале ускраћивањем ванредне повишице пензије од 1. 1.2008.године. Обезбедио је и помоћ најугроженијим члановима Удружења...

На основу расписаног конкурса ОпОд је од градске управе Лознице добио 60.000 динара. Од тих пара купљено је 27 скромних поклон-пакета (артикли хране и средства за хигијену) за 27 чланова са најнижим примањима. Поред тога, у организацију УВПС, четири члана су добили једнократну новчану помоћ из фонда који се формира од чланарине Удружења. У развоју патриотизма и очувању традиција, Удружење је учествовало у обележавању

значајних датума из богате историје нашег народа, попут Церске битке и битака на Мачковом камену, Гучеву... Обележени су и пробој Сремског фронта, Дан победе над фашизмом; Дан бораца; Дан устанка. Чланови Гр Од УВП Лозница често држе пригодна предавања на неким од поменутих манифестација.

Велика пажња посвећена је благовременом информисању чланства о питањима од интереса за војне пензионере. Основни извор информација били су: информације и акта од ИзОд ГО УВПС, а потом из листа „Војни ветеран“ и са сајта УВПС.

Обраћајући се присутнима председни ИзОд ГО УВПС Зоран Вучковић подвукао је да је ИзОд помагао члановима Удружења у стручном састављању докумената (тужби, жалби) за надокнаду штете и ускраћену ванредну повишицу пензије. Такође, је објаснио зашто је, с тим у вези, неопходно водити два правна поступка: за надокнаду штете до и за усклађивање пензије за 11,06 одсто. Предочио је и све последице издвајања војних пензија из Фонда СОВО у Републички Фонд ПИО. Затим је говорио о стамбеном обезбеђењу КВП, јер је велики број пензионера без икаквог стана. Није мали број ни оних који имају наодговарајући кров над главом.

Уручена су и признања поводом 20-годишњице УВПС. Из надлежности ИзОд ГО УВПС Повеља УВПС додељена је Драгољубу Кузмановићу, Плакетом УВПС награђен је Никола Младеновић; а новчаном наградом Бранимир Петковић. Књига је припала Сими Станкићу, а захвалница УВПС Зорки Спасојевић (најстарији члан- 93 године) и Богољубу Божићевићу.

Из надлежности ГрОд УВПС Лозница захвалница је додељена Сибину Гвозденовићу, првом председнику Удружења у Лозници и Alpha bank Лозница.

Симо Станкић

Промоција књиге Звонимира Пешића ЗНАТИ ДА БИ СЕ ПРЕЖИВЕЛО

У београдском Дому ВС, 20. новембра представљена је књига „Преживети у природи“, прва од четири наслова истоимене едиције, у издању Медија центра „Одбрана“. Аутор књиге је дугогодишњи новинар и публициста, пуковник у пензији Звонимир Пешић.

Представљање књиге целог формата, која обухвата три тематске целине – опстанак, опрема и смештај – започето је емитовањем документарног филма. „Кров у природи“ продукције „Заставе филма“ из Београда.

Присутнима се најпре обратио командант Специјалне бригаде ВС, генерал-мајор Илија Тодоров. Препоручивши је припадницима Војске и широком кругу читалаца изван ње, он је, између осталог, нагласио да је књига писана стручно и занимљиво, да је њен садржај зналачки конципиран и да је у сагласју и са

Промотери (с лева на десно): Снежана Ђокић, Станоје Јовановић, Илија Тодоров, Марија Булат и Звонимир Пешић

делом наставног плана и програма по коме се обучавају припадници те елитне јединице наше армије.

Потписник ових редова говорио је о својеврсном континуитету у стваралаштву Звонимира Пешића у тој области: започиње у данима детињства док је упијао очеве речи о суровим ратним данима немаштине и глади које је његов отац искусио као борац партизанских јединица од своје тринаесте године. Можда и због тога, Звонимир је већ у седмој години везао извиђачку мараму, а седамдесетих се запутио у Војноекономску академију, завршавајући је међу десет најуспешнијих. Написао је серију новинских чланака и репортажа о извиђачима, њиховим искуствима и стремљењима у најпрестижнијим војним гласилима, од „Фронта“, преко „Народне армије“, до Војске и „Одбране“. У почетку као спољни сарадник, касније професионални новинар, уредник и руководиоца војне новинско-издавачке установе. Огледао се и као публициста, а његова дела из сродне области су четири објављене брошуре – о униформи, води, исхрани и смештају у природи, у едицији популарне литературе за војнике.

Едиција „Преживљавање у природи“ је круна новинарског и извиђачког стваралаштва Звонимира Пешића, популарно штиво и својеван водич и за читаоце у униформи и за широк круг љубитеља природе и поклоника здраве животне средине. Природу треба волети и чувати! То је и основна порука аутора, уз сијасет практичних савета и примера, илустрованих мноштвом фотографија и цртежа о томе како природне ресурсе користити на најсврхисходнији начин.

У име младих о првој књизи едиције говорила је Марија Булат, генерални секретар Кровне организације Србије и извиђач. Она је нагласила значај овакве врсте литературе за поклонице извиђачког покрета, као драгоценог штива за њихову обуку и васпитање, посебно истичући њене неспорне вредности, посебно практична упутства којима књига обилује, па се може користити као драгоцен штиво за оспособљавање извиђача.

У име компаније „Статус стил“, с којом је Пешић успешно сарађивао као новинар и извиђач, пригодан поклон аутору за преживљавање у природи уручила је директорка Душица Танасковић.

У завршници скупа, бурно поздрављен, учесницима се обратио аутор књиге „Преживети у природи“ Звонимир Пешић.

Станоје Јовановић

Традиционално дружење подморничара у Београду

„РОЊЕЊЕ“ ПО УСПОМЕНАМА

Београдски подморничари традиционално, већ дванаести пут за редом, с јесени, организују редовну годишњу скупштину и интернационално дружење подморничара Југославије.

Поред уобичајених тема, као што је преузимање поклон-подморнице из Црне Горе, на дневном реду овогодишње скупштине Удружења „Подморничар“ нашла се и овако формулисана тачка дневног реда: „Избор одбора за припрему и предлагање кандидатуре за организацију Светског конгреса подморничара у Београду 2018. године“. За чланове овог одбора изабрани су подморничари са богатим међународним и дипломатским искуством – Милан Комар, Мирко Ребењ и Милисав Мијовић. Прва двојица имају значајно искуство и са овогодишњег Међународног конгреса подморничара који је одржан у мају, на Сицилији, када је прихваћена кандидатура удружења „Подморничар“ из Пуле за организацију таквог конгреса 2016. године у том истарском граду. Кандидатури Пулежана, која је образложена озбиљним елаборатом, није се противила ни делегација руских подморничара која је бројила ни више ни мање него 75 чланова. Руси су повукли своју апликаци-

ју за 2016. и истакли кандидатуру за организацију конгреса 2017. године у, у Санкт Петербургу.

Дванаесту годишњу скуп подморничара поздравили су пријатељи и колеге: председник Удружења „Подморничар“ из Тивта Рајко Булатовић, председник Удруге „Подморничар“ из Пуле Раде Вађунец, представник удружења подморничара из Словеније Војко Горуп, као и представници удружења „Курјаци са Ушћа“, ветерана „Кобри“ и пензионера Савезног МУП-а.

Редовна традиционална дружења после сваке годишње скупштине подморничари називају „роњење по успоменама“. У новобеоградском ресторану Корјени, 12. октобра, успоменама јадранских дубина „ронило“ је више од 60 још увек виталних, орних, насмејаних подморничара из Јагодине, Ниша, Новог Сада, Суботице, Вршца, Београда, Чачка, Сплита, Приједора, Бања Луке. Њиховом „роњењу“ придружио се и морнаричкотехнички ветеран Милан Ђуран. Он је, из Зрењанина, где сада живи, донео информације о својој најновијој, управо припремљеној за штампу књизи „Флоте којих више нема“. Његова књига представља богату збирку и озбиљну анализу различите историјске грађе о морнарицама источног Јадрана током целог прошлог века. Колеге из Словеније и Хрватске донели су информације о припремама за издавање монографије „Подморничарство Југославије“ на словеначком и на енглеском језику.

На роњење!

Милисав Мијовић

Некада су подморнице биле наша ударна снага на Јадрану

Из УВП Шабац СЛОБОДА ЈЕ ЖИВОТ

У Шапцу је 23. октобра обележена 69-годишњица од ослобођења града. На партизанском гробљу окупиле су приличан број грађана који су одали пошту палим борцима. Предвођени СУБНОРОМ, окупиле су се чланови десетак организација које у својим програмима имају неговање слободарских традиција и положили венце и свеже цвеће.

Делегацију војних пензионера, која је положила венац, предводили су Ђорђе Момчиловић, Милан Бркић, Миле Циндрић, Илија Драгутиновић.

На партизанском гробљу у Шапцу присутнима се обратио секретар ГО СУБНОР-а Шапца Александар Ђенадић, који је истакао обавезу бораца и родољуба да извојевану слободу чувају од заборавља, јер је то први корак ка губљењу слободе. Нико у свету неће чувати наше споменике и успомену на оне који су своје животе уткали у слободу наше земље, закључио је Ђенадић.

С. Стојановић

Мирко Добричанин и Видоје Голубовић

У Дому Војске представљена књига
„Добровољка Милунка Савић – српска хероина“

СВЕТАО ПРИМЕР ЈУНАКИЊЕ

Удружење добровољаца 1912. до 1918. године представило је 28. новембра у Дому Војске Србије књигу „Добровољка Милунка Савић – српска хероина“, којом је још једном одало почаст свом почасном члану, јунакињи балканских и Првог светског рата.

Промоцији дела тројице коаутора – др Видоја Голубовића, Предрага Павловића и Новице Пешића – присуствовали су представници министарства за рад, запошљавање и социјалну политику, спољних послова и одбране, унука и унук Милунке Савић и многобројни чланови Удружења добровољаца.

Истичући да је Милунка Савић, својом храброшћу, пожртвовањем и несебичним човекољубљем, заслужила посебно место у историји добровољачког покрета у Србији, председник Удружења др Видоје Голубовић је рекао да књига „Добровољка Милунка Савић – српска хероина“ представља резултат дугогодишњег истраживања о добровољцима који су своје животе остављали у аманет Србији.

– Много је жена које су својим пожртвовањем, храброшћу и јунаштвом, исказаним у балканским и Првом светском рату, задужиле Србију. Као што је познато, Милунка је добила 12 одликовања, девет пута је рањена, увек је била међу првима. У књизи смо навели имена 130

жена које су биле добровољци. Неке од њих су, попут Милунке, одликоване више пута веома високим војничким одликовањима. Можемо да обећамо да их нећемо заборавити и да ћемо учинити да се њихова дела никада не забораве, рекао је др Голубовић.

У три поглавља књиге, објављене почетком новембра, аутори су веома исцрпно приказали живот Милунке Савић, од првих дана њеног војевања, па све до победоносног пробоја Солунског фронта. После јуначких дела на фронту, Милунка није поклекла ни у миру. Иако сама без школе, живећи веома скромно, најпре од плате чистачице у Министарству спољних послова, а затим и од више него скромне пензије, одшколовала је тридесетак деце, којима је била попут мајке. Као велики патриота и хуманиста, није се либила да помогне људима који би од ње тражили помоћ, а да, је при томе, никада није тражила за себе.

Милунка Савић остаје светао пример јунакиње која је Србији поклонила све, а да за узврат није тражила ништа. Промоцијом књиге о највећој српској хероини, коју су, својим учешћем, увеличали Хор „Има дана“ и гуслар Саво Контић, Удружење добровољаца одржало је својеверстан школски час о патриотизму и добровољаштву у Србији, потомцима у наук.

Извор: „Одбрана“

У Нишу обележен Дан резервних војних старешина ЧУВАРИ ВОЈНИЧКЕ ЧАСТИ

Поводом Дана резервних војних старешина Србије, у Нишу је одржана свечана седница Градске организације. Председник те организације магистар Милутин у Пантелић, потпуковник у пензији, истакао је да су резервни официри и подофицири српске војске у свим операцијама показали неустрашиву храброст и јунаштво, да су умешно командовању јединицама и да је велики број дао и живот за слободу Србије.

Организација резервних војних старешина, настала је као резултат ослободилачких ратова који је народ Србије водио за ослобођење од туђина. У њима је командни кадар одиграо пресудну улогу. Пробојем Солунског фронта практично

је завршен Први светски рат. Претходно, у величанственим и победама на Дрини, Церу, Колубари, Кајмакчалану, Битољу... резервни официри и подофицири српске војске били су достојни чувари војничке части и достојанства.

Годину дана по завршетку Првог светског рата, односно, 15. септембра 1919. године у Београду је одржан оснивачки конгрес Удружења резервних официра и ратника. Почасни председник био је регент Александар Карађорђевић, врховни командант Српске војске, а доживотни почасни председник и члан Удружења – војвода Степа Степановић.

У Србији је мало организације које могу да се похвале традицијом дугом од 84 године, као што је то случај са Градском организацијом резервних војних старешина у Нишу.

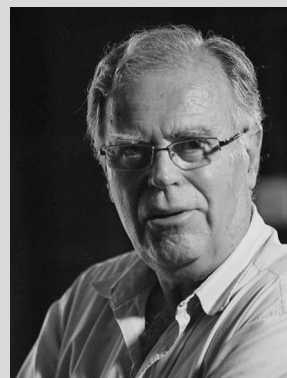
Та организација у последње време изложена је великим искушењима јер градски оци не обезбеђују ни минимум услова за активности резервних официра и подофицира.

Р. Бабић

Новинарска награда
за животно дело

НАШ САРАДНИК

Владимир Ристић, Бранислава Џунов и Раде Вукићевић овогодишњи су лауреати Награде за животно дело које додељује Савез новинара Србије и Црне Горе (СНСЦГ), једногласно је одлучио жири у саставу Живорад Николић, Саво Греговић, Никола Вучетић и Нино Брајовић.

Поптуковник у пензији Владимир Ристић, доајен је

војног новинарства којим се бави од педесетих година прошлог века. Као војни новинар у практично свим армијским издањима на тлу бивше Југославије био је популаризатор науке, технике и технологије. Владимир Ристић је опробани сарадник „Војног ветерана“

Савез новинара Србије и Црне Горе је регионална новинарска асоцијација, наследница Савеза новинара Југославије чине Удружење новинара Србије и Удружење новинара Црне Горе.

Из активности УВП Ћуприја

СВЕЧАНОСТ И ДРУЖЕЊЕ

Двадесетогодишњица рада Удружења војних пензионера Србије ових дана обележена је и у Ћуприји. Учињено је то свечано и достојанствено. У Ћупријској касарни, мада је тај објект иселен, 20. септембра окупиле су се чланови организације да би обележили тај значајан дан.

Председник општинске организације у Ћуприји Никола Милковић обавестио је присутне о досадашњим активностима, а изложио је главне правце деловања у наредном периоду.

Као признање за досадашњи рад Небојши Илибашићу додељена је захвалница УВПС, а Платета УВПС уручена је Антонију Николићу. Свечаност је настављена традиционалним дружењем.

Текст и фотографија

С. Вучковић

Другарство у средишту активности: ћупријски војни пензионери

Деветнаест година УВП Рума УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

Крајем октобра УВП у Руми обележило је деветнаесту годишњицу од оснивања. Годишњој Скупштини су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац, председник ИО Зоран Вучковић, заменик председника општине Рума Драган Кардаш, представник Удружења резервних старешина Српске Крајине који живе на територији општине Рума Стојан Продановић, те представници организација УВП у Суботици Шапцу, Сремској Митровици.

Председник ОпОД, које се сврстава међу активније у Војводини, Крум Васев, истакао је да Удружење броји 206 чланова и да их највише живи у Руми. У низу активности које Удружење организује током године, учествује већина чланова.

Председник УВПС Љубомир Драгањац обавестио је присутне о најважнијим активностима Удружења, посебно о томе докле се стигло са решавањем захтева за ванредно повећање пензија од 11,06 одсто.

- Из разних средина чујемо неразумно питање: шта траже војни пензионери? Ми им одговарамо: ништа више него што имају и други пензионери у земљи. Потребно је да сарађујемо са сродним организацијама, али разне странке не могу да уђу у нашу организацију. Део чланова Удружења са најни-

Повеља УВПС припала је Драгану Симићу

жим примањима једанаест година се ослањао на једнократну новчану помоћ. Та помоћ је без разлога укинута, па се то донекле надокнађује издвајањем из чланарине, нагласио је Драгањац.

Зоран Вучковић, председник ИО УВПС, обавестио је присутне о стамбеној проблематици. Стање у тој области је, како рече, тешко, али су учињени и значајни помаци.

На свечаности су додељена и признања за рад. Председник Драгањац уручио је Пољеу УВПС Драгану Сирнићу, једном од оснивача Удружења, сада секретару удружења у Руми. Плакете УВПС су додељене Ђурђици Матијашевић и Браници Бањеглав, чланицама од оснивања Удружења. За укупан допринос раду Удружења захвалница је додељена Марку Карићу.

Стеван Стојановић

Сећања на ветеране Речне флотиле и Прве бригаде Копнене војске

ЖИВОТОМ СЕ У ВЕЧНОСТ УПИСАЛИ

Полагањем цвећа на спомен-плочу, обележена је двадесет друга годишњица погибије заставника прве класе Стевана Марковића и Кристијана Лампрета припадника тадашње Речне ратне флотиле ЈНА.

Поздрав сенима сабораца и ветерана - пуковници Андрија Андрић командант Речне флотиле и Жељко Петровић заменик команданта Прве бригаде Копнене војске

Ураним поподневним часовима 8. новембра 1991. године, са Хрватске стране на реци Дунав, на 1385. пловном километру, нападнут је речни миноловац РМЛ-308 који је пошао на задатак извиђања чехословачког брода „Шариш“ који је био усидрен у рејону Копачког рита, на десној обали реке. Речни миноловац је у току пловидбе наишао на заседу паравојног хрватског збора народне гарде са десне обале, који су отворили пешадијску и ватру из ракетног бацача ракета „зоља“. Било је рањених и повређених, а брод је претрпео оштећења. По наређењу команданта Ратне речне флотиле у помоћ нападнутом броду кренули су два речна миноловца и један речни патролни чама. За то време посада РМЛ-308 успела је да под борбом насуче тешко оштећени РМЛ на леву обалу Дунава и извуче тешко рањеног заставника прве класе Кристијана Лампрета, који је убрзо, од задобијених повреда и преминуо. Бројни покушаји да се пронађе тело заставника прве класе Стевана Марковића који је, по казивању очевидаца, иако рањен успео да заклони

неколико својих морнара од непријатељске ватре, нису уродили резултатом.

На олтар Отаџбине положили су оно највредније – своје животе.

О ликовима Марковића и Лампрета говорио је поручник Небојша Томић, истичући да су они отишли у вечност, у незаборав, остављајући иза себе неизбрисив траг у срцима својих породица, колега и историји Речне флотиле.

У име Флотиле цвеће, на спомен плочу постављену на лафет бродског двадесет милиме-

тарског противавионског топа у кругу новосадске касарне „Александар Берић“, положио је капетан бојног брода Андрија Андрић командант Речне флотиле. Цвеће су положили и чланови породица два погинула морнаричка подофицира.

-Поносни смо што смо их имали, а захвални вама, припадницима Речне флотиле, што их се на овај начин сваке године сећате и што њих и њихово дело нисте препустили забору. - изјавиле су, захваљујући се припадницима Речне флотиле на указаној пажњи, Даринка Марковић и Славица Лампрет супруге заставника Марковића и Лампрета.

И припадници Прве бригаде Копнене војске, поводом Дана јединице, 9. новембра, на достојанствен начин присетили су се својих сабораца, ветерана. Код спомен-плоче, постављене у спомен соби у коју су уклесана 204 имена припадника некадашњег Новосадског корпуса, официра, подофицира и војника, погинулих у ратним дејствима 1991-1999. делегација бригаде, са пуковником Жељком Петровићем на челу, положила је цвеће. **Б. М. ПОПАДИЋ**

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Заставник прве класе Кристијан Лампрет рођен је 19. новембра 1945. године у селу Зепоци код Мурске Соботе, Република Словенија. Бродарску подофицирску школу завршио је 1964. године, а службовао је у Шибенику, Текији и Новом Саду.

Заставник Стеван Марковић рођен је 15. априла 1939. године у селу Доње Вуковско у Ливну, република Хрватска. Завршио је 8. класу Морнаричко-техничке подофицирске школе 1960. године. Службовао је у Кумбору, Текији и Новом Саду.

Одавање поште погинулим морнаричким старешинама

Октобарске свечаности

ПРАЗНИЦИ ОСЛОБОЂЕЊА

Крушевац је средином октобра обележио два празника: 66 годишњицу од ослобађања града у Другом светском рату и 92. годишњицу од ослобођења у Првом светском рату.

Тим поводом одржане су бројне активности, у чијој организацији су, осим градске управе Крушевца, учествовали ГрОд СПС Крушевац, ОпОд СУБНОР-а Крушевац, Друштво за неговање традиција ослободилачких ратова и ОпОд УВП Крушевац.

Иначе, Крушевац је град који носи часну титулу Уједињених нација, „Град весника мира“.

Током своје вишегодишње историје од оснивања 1371. године, Крушевац је више пута поробљаван и ослобађан.

М. Симоновски

Приликом отварања изложбе званицама се обратио Љубомир Марковић

Ликовна изложба у Шапцу

ВЕЛИКАНИ НАШЕ СЛОБОДЕ

Средином новембра Љиљана Стевановић Љис је у шабачком позоришту изложила је 36 слика већег формата, посвећених епопеји српског народа у Првом светском рату. Сlike су реалистичне, засноване на оригиналним фотографијама. На њима су посебно наглашени ликови бораца, медицинског особља и легендарних команданата.

На отварању изложбе говорио је пуковник у пензији Љубомир Марковић, који је описао ратне догађаје приказане на сликама. Том приликом он је захвалио Савеза потомака ратника Србије од 1912-1920. године уручио шабачком позоришту и Слободану Живановићу.

Отварању изложбе присуствовао је већи број ученика средњих школа, представници града и друге званице

С. Стојановић

У слици и речи

ПРОДАЈА ЛИЧНИХ СТВАРИ

Мисао војног пензионера у данашњој економској кризи јесте како преживети. Трошкови живота енорно расту, а позитивна листа лекова све се више смањује. Животни стандард драстично је опао. Усклађивање пензија од 2-3 одсто на годишњем нивоу не може да покрије нарасле трошкове. Како преживети, тешко је питање.

Војне пензионере одржавају обећања да ће идуће године бити боље. Довијају се на разне начине како да саставе крај с крајем. Најтеже је пензионисаним подофицима. Да би опстали они све чешће за надницу беру воће, орезују воћњаке и винограде, обављају и тешке послове на грађевинама. У последње време распрострањен је одлазак на буљве пијаче, где војни пензионери, да би стали на ноге, продају личне ствари.

Б. Несторовић

Новогодишња честитка

ПОГЛЕД УПРТ КА БУДУЋНОСТИ

Зима, зима - е па шта је! Акој зима, није лав.

Зима, зима - па нека је! Не боји се ко је здрав.

Баш тако је чика Јован Јовановић Змај, велики српски и песник, писао у нека давна времена, оплемењујући најмлађе нараштаје.

Моја господо, војнопензионерска, то здравље, одвајкада каже народ, улази на уста. А, за то, што улази на уста, треба имати новаца, хоћу рећи пристојну своту на војнопезионом одреску банке, или драге нам Поштанске штедионице. Далеко било, глади нема, још ни на виду. Наћиће се, и ових празничних дана, за какво божићно-новогодишње полупрасенце (с пола главе, беле и црне џигерице, два папка и репићем). Само, шта знаш. Ђаво никад не спава.

Реформа ова, реформа она, ММФ (Међународни монетарни фонд), Светска банка, мере штедње, власт једна, власт друга, трећа... Сви би, они европско-светски, барем, такли у пензије, тај воденички камен везан државном буџету око врата. Ипак, не дај се, државо. *Не дај се, Инес. Не дај се годинама, моја Инес...*

Многи некадашњи команданти, командир, припадници, некада давно уважаване, војнопензионерске касте, чланови њихових породица и корисници војних пензија, и крајем ове, до сада најсветлије, године, китиће јелке, борове, или тек по коју смоласту гранчицу, у свом двадесет двогодишњем, још увек, привременом институционално-касарнском смештају, надајући се бољем сутра, то јест, сопственом крову над главом. Не мора баш на Дедињу. А, биће и то. Тек да се реше заостали имовинско-правни односи над бројним напуштеним (и запуштено-оронулим) војним објектима, и да се појави транспарентан купац (неоптерећен кривично-судско-законским досијеима) с транспарентном (исто таквом) понудом.

Готово сви, с погледом подигнутим ка свом често мењаном војно-државном врху и с неподељеном надом ишчекиваће, канда и у Новој нам, Решење овог, и оног Општинског, Основног, Окружног, Управног, Касационог, Уставног чак, или каквог другог државно-судског органа за надокнаду тек тако правно одузетог, а правно заснованог усклађивања више од једанаестопостотног процента војних пензија. Они, који се тужбом нису намерили на своју државу (има их), надаће се неком генералном решењу, сматрајући да су пред законом сви исти, па ако добију једни, добиће и други. А држава нам је једна, и једина. Наша.

Уз пут, по свој прилици, адвокатска

професија трљаће и даље задовољно руке и занављати свој возни парк.

Поједици ће у ормане и даље стављати хемикалије против надирућих мољчаних хорди, и на хемијско чишћење повремено слати службену униформу, с припадајућим лентама, надајући се каквом државном параграфу који ће одобрити њено повремено војно-празнично проветравање и мање заслужним водничко-пуковничким чиновима. С многима у окружењу, а богами и шире посебно код прекогранично блиских нам домољубних бранитеља, случај је понешто другачији. Како то изгледа видели смо на Те-Ве-у гледајући, уместо са недостајуће наше, преносе источно-западних војних парада, с обавезним учешћем цењених ветерана.

Решења о порезу на држање *Заставиног* пиштољског оружја, купљеног деведестих ваљда у акцији *Купујмо наше*, и у наступајућој години стицаће редовно и на време и, по обичају, увећана за који проценат нивелисаног динарско-евро курса. Тако ће се, временом, вредност поседованог калибра 7,65 увећати до вредности омањег топовског.

Институцијално-војнопензионерска писма, молбе, жалбе, предлози, жеље, разашлигани су, упорно и стрпљиво, годинама на многе државно-функцијско-функционерске адресе. Готово џаба. Можда због погрешно исписаног адресног кода? Можда! Можда је сво то марљиво списатељство требало упутити на адресе православног (и католичког) Светог Николе, католичког Микулаша, или пак мултиетничко-мултиконфесионално-светскипризнатог Деда Мраза? Или, свима одреда? Можда? Па, шта будебуде. Изгубити се нема баш много шта. Можда би се барем у њиховим џаковима, с божићним и новогодишњим поклонима, пронашао и по којој позитиван одговор, оверен валидним државним муровима и парафима, на бројна војнопензионерска питања, или, и код њих, тек још једна у низу шарених лажи, на које деценијама свикавасмо, али не свикосмо. Можда?

Веју, веју пахуљице, снег по стаклу шара, стиже Нова година, а одлази стара...

Ипак, било како било, а биће како буде, срећна Вам (нам), здрава, берифетна и најсветлија Нова, 2014. по реду, година, часна војнопензионерска популација.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Неке специфичности војног позива

ХЛЕБ СА ОСАМ КОРА

Ово је само покушај да се дочара сва тежина војног позива. Очекујући и ваше прилоге, редакција „Војног ветерана“ вас позива да се латите пера и пошаљете нам ваша виђења

Војни позив је часна, узвишена, одговорна и надасве тешка професија

О проблемима који чине суштину специфичности војне професије мало се писало и говорило и зато је у јавности изостало реалније схватање статуса активних старешина, а још више стања у коме су се нашли војни пензионери.

Изостали су одговори на гнусне лажи које су о војним пензионерима ширили режимски новинари, али и људи из политичке власти и војног врха, комбиновани остацима из бивше демократске „елите“.

Особености професије и услови у којима су живели и радили војни пензионери, чинили су основу за стицање трајних личних права, која смо зарадили (или платили) током радног века. Они који нас годинама највише блате, данас богато живе и школују се на рачун наших давних улагања, иако тада нису ни били рођени. Одмах се питамо, како су се, без потребних квалификација, нашли на високим функцијама, ко их је запослио и колика су им примања (директна и индиректна)?

Злоупотреба моћи

По одласку у пензију грубо су нам повредили стечена права, због чега су војни пензионери много пута с правом реаговали. У почетку смо веровали у савест одговорних органа и нисмо их замарали чињеницама о тежини војног позива и о пензијској беди у којој смо се нашли због њиховог незнања и бездушности. Злоупотребом положаја и својом моћи ниподоштавали су позитивне законе и игнорисали све наше захтеве, одбацујући их као прљаву крпу. Ни једног момента нису хтели да чују за нашу часну прошлост, прожету одговорним и ризичним војним обавезама. Уз мало добре воље, могли су да уоче битне разлике између војне струке и грађанских професија, а тиме и између цивилних и војних пензионера. Да су хтели, сазнали би ко су ти људи, из којих средина потичу, у каквим условима су завршили средње школе и зашто су се определили да најлепше године живота посвете професији достојне дивљења и традиционалног народног поштовања.

Конкурс за упис у војне школе педесетих година минулог века био је примамљив, посебно за младиће из сиромашних сељачко-радничких породица, али не и за синове „јаких“ локалних чиновника и оних на вишим нивоима власти. У Војној академији су питомци (сада кадети) од првог дане радили према војничким прописима, уочавајући да су им на старту ускраћена многа права у односу на другове у грађанству. Чак и кретање у оскудном слободном времену сводило се на ограђени школски круг. Изласци у град били су ретки, тако да су многи питомци до наредног изласка заборављали како град изгледа.

Главна активност у Војној академији била је обука, која је извођена на највишем теоријско-практичном нивоу. Наставом су руководили искусни војни и професори из грађанства. У стручној обуци сваки питомац увежбаван је до аутоматизма, тако да нису толерисани ни најмањи пропусти.

Живот по наређењу

Сложена и напорна обука реализована је у учионицама, кабинетима, на полигонима, логоровањима, у свим земљишним

и временским условима, дању и ноћу. Све вежбе биле су прилагођене потребама трупе, а извођене су под непосредном контролом активних старешина. И тако из дана у дан, из године у годину.

Питомци су се после многих положених теретских испита и оних на полигонима окупљали у Београду, где су им после скромне свечаности прочитане наредбе о унапређењу и одређени први гарнизони службовања. О личним жељама, дакле ко ће где да отпочне радну каријеру, није се водило рачуна, јер нас за то нико није ни питао. А није било све једно, да ли ће неко да остане у Београду, да оде у Дебар, Пивку, Бовец, Молат или на границу која се протеже у невидбогу, дуж планинског гребена.

Из Војне академије су најмлађи официри на прве дужности одлазили као врли стручњаци и могли су одмах, без ичије помоћи, да војнике подучавају одбрамбеним вештинама. За сваки час теоретске наставе или обуке потпоручници су вршили детаљне припреме непосредних извођача обуке. При томе је посебна пажња посвећивана раду са материјално-техничким и експлозивним средствима, јер ако се њима неправилно рукује то може да угрози животне људи.

За свој рад под веома тешким условима, старешине су примале одређене плате, од којих се сваког месеца одвајало за пензијско-инвалидско осигурање, будуће социјалне потребе, стамбену изградњу,

доприносе, санирање непогода и све друго.

Остатак је трошен за исхрану, облачење, личну хигијену, куповину униформе, скромне забаве и слична „расипања“ Других прихода није било, па су наше „велике плате“, као и садашње пензије, служиле за пуко преживљавање.

Уздају се у биологију

У односу не ту новчану „привилегију“, неки центри отуђене моћи се и деље службе измишљотинама, како би у јавности креирали слику одбојности друштва према војсци и војним пензионерима. Настoje и томе успевају да нам окрње радом стечена легална права и присиле нас на „доброволни“ штрајк глађу, како би биологија што пре извршила своју мисију. Такве радње јавно или у затвореним круговима подржали су неки политичари, државни званичници и чиновници, па и читави ресори из бившег режима, од којих су се неки, нажалост поново нашли на значајним функцијама и у новој власти.

У прве гарнизоне потпоручници (и војници) су одлазили са личном опремом спакованом у једном коферу. У новој средини живели су као подстанари, хранили се у менаџа, а оно мало слободног времена које је дозвољавао трупни живот, проводили су у домовима ЈНА. После неког времена једнолични живот многи су заменили женидбом са мештанком. За скла-

пање брака, међутим, морали су да пишу молбе, а надлежне службе проверавале су подобност девојака за „војни брак“! У подстанарским условима рађала су им се и деца.

Такав живот у војсци прихваћен је као нешто што се само по себи разуме, те омиљена изрека надлежних самарићана, „брига о људима“ убрзо је постала отрца на бесмислица.

Јуриш у нова доказивања

У свеопштој оскудици и неизвесности прекоманде су биле највећи проблем, посебно за старешине са породицом. Нова и непозната средина, друга дужност или иста у новим условима, „поповање“ надређених о лику официра, обавезама, дисциплини, обичајима и друга усмеравања, „мотивисала“ су нас за јуриш у нова доказивања. Радило се дакле, по устаљеној шеми, јер ни у једном гарнизону није било услова за решавање основних животних потреба. Често је коришћена изрека „сна-ћи се“, упућивала нас је изнова на закуп „комфорних“ собица (без централног грејања, водовода, купатила, канализације). У неким местима, граничним на пример, није било амбуланти, пекара, месара, обданишта, школа на матерњем језику, тако да су командири караула и њихове породице живели од четири до шест година, па и дуже, у крајње тешким условима. Био је пориличан број гарнизона који су означавали речју неуслован.

Живот на граници и у неусловним гарнизонима не може се дочарати ни на који начин, јер многи који „брину“ о војним пензионерима нису ни видели границу, осим на царинама или из авиона. Писати о служби на граници човек се излаже ризику да остане недоречен, јер се многа дешавања не могу ни замислити.

Гранични стаж од шест година даје ми за право да поручим нашим критизерима, да не раде оно што не знају и да треба да поштују најпоштенији однос часних старешина према послу којим су се бавили.

За све време активне војне службе најважнији задатак, на свим нивоима командовања, био је усмерен према кризи о војницима, војнострочној и стручноспецијалистичкој оспособљености јединица, Даноноћно ангажовање на радном месту, захтевна а неплаћена дежурства, узбуне, логоровања, бојна гађања, изискивали су потпуну посвећеност послу и високу моралну и свекупну одговорност (стручност, умешност, вољу, искуство, хуманост, поштење, правичност, доследност, скромност итд.).

Непрестано учење и обука

Потребе службе и непрекидно ангажовање на радном месту довели су у посебно тешку ситуацију оне старешине које су живе одвојено од породица и тада је сав терет кућних послова и оних везаних за васпитање деце, пао на супруге. Били су то сурови услови у којима многи нису могли да створе породицу по жељи и на време. Жене су се порађале у разним местима бивших република, често са разликама у годинама између деце по осам и више година. Моја супруга родила је друго дете чак после 12 година, па нам је то дете „пристајало“ готово као унуче. Данас су то

ЗАСТРАШУЈУЋА ЧИЊЕНИЦА

Истраживање о томе колико војни пензионер у просеку ужива своју пензију показало је поражавајући резултат. Наиме, старешина, након пензионисања, у просеку прима пензију свега осам година. Тај податак најбоље говори о тежини војног позива. **З. П.**

одрасли људи, углавном незапослени, живе са родитељима и многи крчкају њихове „велике“ пензије. Иза те тужне констатације крије се море отворених питања, али државници задовољни својим статусом, немају шта да нам кажу, јер за њих су војни пензионери изван система.

О напредовању у служби и коришћењу годишњих одмора не желим да говорим, зато што је садржај ових тема врло обиман и осетљив, о чему би се се могле написати дебеле књиге...

Војне популација је поносна на своје високо опште и војно образовање. Завршетком војне академије старешинама је по закону призната висока стручна спрема. Изједначени су са дипломцима који су успешно привели крају школовање на факултетима у грађанству.

Образовање у војсци завршетком војне академије (или средње војне школе) одвија се непрекидно, што представља битну особеност у односу не све друге професије изван војске. Предстоје семинари, курсеви, испити за чинове, пријемни испити и специјализације у виду Више војне академије (сада Командноштабно усавршавање) у трајању од две године и Школа националне одбране (некада Ратна школа а сада Генералштабно усавршавање), у трајању од годину дана.

Раније су официри полагали испит за чин капетана и мајора. Похађали су и завршавали више наменских курсева (политички, технички, борилачки, граничарски, за команданте батаљона). Многи су по наређењу морали и у једногодишњу Школу страних језика ЈНА.

Масовно пензионисање

Пуковници на положајима за напредовање полагали су теоријско-практични испит да би били унепређени у чин генерала. Многи официри су студирајући ванредно паралелно завршили и један од факултета у грађанству, последипломске студије, па и докторате. Додајмо и неприкосновено чињеницу да међу пензионисаним војним старешинама нема ни једног без најмање средњег образовања.

Цивилни стручњаци, то јест они који су завршавали факултете, по жељи су остајали у местима студирања, или су се враћали својим кућама. Уз помоћ рођака и утицајних пријатеља налазили су радна места која су хтели. Током рада ширили су познанства, школовали децу на миру, збрињавали породице и ближе рођаке, путовали по земљи и иностранству, добијали станове од предузећа и никоме нису полагали рачуне ни за шта. Уз повољне кредите реновирали су старе или су градили нове куће и викендице, возили службена кола и у приватне сврхе а, своја „фирмирена“ возила чували у гаражама. Живели

су животом без татора и стресова, а у родним местима остајали, ако су тако хтели, све до пензионисања.

Миран живот већине цивила у току рада и начин остваривања права на пензије не може се упоређивати ни по ком питању са чемерним животом старешина.

Догађаји који су довели до разбијања СФРЈ и њене војске, углавном су познати широј јавности, Због погубних последица које нам ни данас не дају мира, завађени републичичко-аутономашки еготи, наивно бранећи себе, сву кривицу свалили су на ЈНА. То им је било главно оружје за масовно пензионисање старешине, чиме су нас буквално, и онако на ђутуре најурили из војске. Тада су показали своју моћ, носећи нам трајну штету, у моралном и материјалном погледу.

У режији државних чиновника

Грубом чистком војних кадрова у периоду непојмљиво високе инфлације и извођења жестоких борбених дејстава, арбитри у тадашњој власти су нас честили понижавајућим отпремницама и другим „бенефицијама“. Поред тога што су многе старешине остале без станова и покретне имовине које су годинама скућивали, војни пензионери су са собом понели и синдром несанираних болести, па данас многи више нису међу нама. Ако томе додамо пристиглу старост и материјалну беду, такво стање наших „привилегија“, које нам злочици пришивају, може се оквалификовати као трагедија једне честите, скромне и недужне скупине људи.

Тешком стању у коме се налазе војни пензионери кумовали су државни чиновници који су изгубили осећај мере, доброчинство и укаљали сопствену личност, показујући нам највиши степен лицемерства и егоизма. Ту су и прелетачи из бивше демократске оазе, који су се поново дочепали фотеља и наставили са неговењем старих обичаја. А они најсујетнији из исте бранше и највише путера на глави, онако буновни, искачу из тетких кауча и без трунке стиде нуде народу исцеђене програме за спас Србије коју су разбојнички опустошили.

Свесни ситуације у којој се земља налази, војни пензионери не траже ништа што им по закону не припада и у том смислу ће предузети све мере да се испоштују неопуштавајућа права, до исплате незаконито закинутих припадљености и других права. Кочничари нас уверавају да је држава у кризи и да за те сврхе нема пара, а ипак има и то много, али само за њих и нека престану да нас и лажу. Уместо наших пензија, које им боду очи, било би поште-но да ушину своје срамно високе плате и друга примања, које остварују по основу сукоба, прецизније речено - јединства усклађених личних интереса, окупирањем по три до седам ловаторских функција и то углавном на нерадним местима! А таквих бахетовића има много у набујалој бирократији. Они немилице троше гомиле девиза, без контроле и одговорности, јер све то, како кажу, „раде по закону“. Цифре проћерданог новца на све и свашта делују застрашујуће и са таквим „домашинима“, криза и беда ће нам бити трајни сапутници.

Стеван Д. Стојановић,

дипл. правник и пуковник у пензији

Како би Србија могла да реши
економске проблеме

НЕ ПРОКЛИЊАТИ СУДБИНУ, ВЕЋ ЗАСУКАТИ РУКАВЕ

Економиста Часлав Оцић о томе зашто се Србија нашла у економском ћорсокаку, у чему је спас и како до њега стићи.

Људи ће се сами покренути када виде да постоје реални изгледи да се запосле

Влада Србије је од петог октобра 2000. до данас усвојила више од стотину стратегија, од којих је чак 36 било економских. Већина је остала само мртво слово на папиру, јер су некавалитетно урађене и не решавају ниједан проблем који притиска привреду и друштво Србије. Најчешће њихов циљ није био примена и решавање горућих развојних проблема, него просто трошење пара из донација. Ван очију научне јавности, радиле су их мање-више исте групе „експерата“.

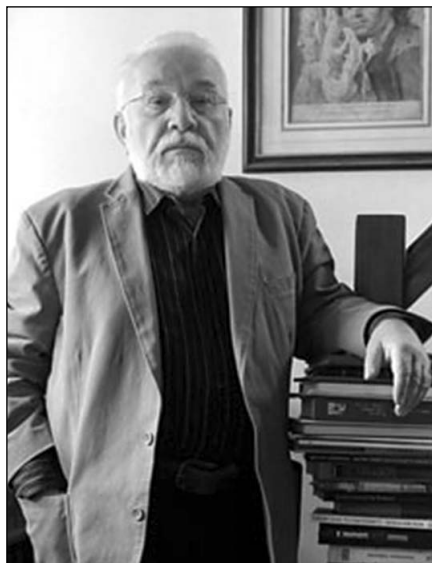
Овако др Часлав Оцић, економиста и дописни члан САНУ, за „Новости“ објашњава зашто је Србија кренула економском странпутицом и како смо завршили у ћорсокаку, без јасног плана како да из њега изађемо.

• Верујете ли да нас је у „слепој улици“ одвео аматеризам и да је хипер-продукција стратегија обесмислила реформе?

- Влада је одлучно одбијала израду опште стратегије привредног развоја, иако је на томе инсистирала и Светска банка. Тражили су да дефинишемо приоритете инвестирања, како бисмо им олакшали посао при одлучивању о одобравању кредита. Донели смо Стратегију сузбијања сиромаштва, каква у Европи постоји још само у БиХ. Овакви документи се, иначе, као техничка помоћ сервирају сиромашним афричким земљама, где се не очекује никакав развој у наредних неколико деценија. С обзиром на то да је Џефри Сакс својим реформским саветима многе земље „другог света“ претворио у земље „трећег света“, може се очекивати да талас ових „афричких“ стратегија заплусне и источну Европу. Наша судбина изгледа да је одлучена 2000. на фамозном Братиславском самиту, када је закључено да Србија трајно мора да буде искључена из европског развоја, о чему је нашу јавност обавестио Вили Вимер, члан немачког Бундестага, а не наша два експерта која су том самиту присуствовала.

• Пре три године, када сте тражили оснивање Института економских наука САНУ, упозоравали сте на драматичне економске показатеље. Да ли су „бројке“ данас још горе?

- Криза привреде се продубила и захватила готово све сегменте друштва. Све више долазе до изражаја узроци кризе

Економиста Часлав Оцић

домаћег порекла. А већ тада, пре три године, ситуација је била алармантна. Стотине хиљада људи су изгубиле посао, дефицит платног биланса је енормно порастао, а спољни и унутрашњи дуг досегао је критичну тачку. Повећао се јаз између неразвијених и развијених региона, готово је нестала средња класа, вишеструко се умножио паразитски бирократски слој, јер чиновнички и функционерски посао једини омогућавају пристојну зараду, а корупција омогућава брзо и лако богаћење. Општом криминализацијом подривена је економска моћ земље и угрожена њена будућност. С привредом у депресији, уз високу и стално растућу незапосленост, прети опасност од исељавања радно најспособнијег дела становништва.

• У току је расправа о новој стратегији реиндустријализације. Доноси ли она решења?

- Важно је да о њој суд прво да научна јавност. Већ сам био модератор и организатор два скупа на којима се говорило о овој стратегији - при Одбору за економске науке САНУ и у Ректорату Универзитета у Београду. Десетине научника дале су свој суд у овој области који ће бити формулисан у зборнику. Уложио сам напор да у расправи учествују истраживачи из што

већег броја наука и струка, без обзира на њихове различите научне, политичке и животне филозофије, руководећи се мотом доскорашњег председника Федералних резерви САД Бена Бернанкеа: „У ратном рову нема атеиста, нити у економској кризи идеолога.“

• Одакле кренути у реформе? Који су горући економски проблеми?

- Незапосленост и безнађе да ће тај и други крупни проблеми почети озбиљно да се решавају.

• Ако смо „дотакли дно“, мора ваљда да крене набоље. Како да испливамо из кризе?

- Термин „криза“ економска наука позајмила је из медицине, у којој криза означава преломну тачку после које болесник почиње да се полако опоравља и, коначно, оздрави или креће ка фаталном исходу - умире. Зато морамо да упалимо медијско светло. Конституисање јавности омогућило би озбиљну, аналитичку расправу о свим питањима узрока настанка и путевама изласка из кризе. Те расправе би маргинализовале „одговоре“ на кризу, које дају српски политичари, односно водећи економски „експерти“. Њихови „одговори“ су идеолошки интонирани, умногоме противречни, променљиви, пре свега смушени и површни, нестратешки и испод потреба и захтева времена. Погрешне, углавном произвољне одлуке показале су и огромну количину незнања не само основне економске логике, него и непознавање текућих и дугорочних глобалних и европских економских, технолошких и политичких процеса.

• Где су досадашње владе грешиле у решавању овог проблема?

- Успешан излазак из зачараног круга сиромаштва претпоставља огроман напор да се стопа инвестиција подигне с једноцифреног на двоцифрени процент. Петнаест до 20 посто страних директних инвестиција које ће поспешити технички прогрес и олакшати извоз свакако су добро дошле.

МЛАДИ НЕМАЈУ ИЛУЗИЈЕ О ПЕЧЕНИМ ШЕВАМА

• ХОЋЕ ли се Србија и 2020. године борити са истим проблемима?

- Нисам видовит, али посматрам пажљиво сва догађања и покушавам да откријем клице будућих позитивних и пожељних промена. Обилазећи села и вароши Србије, све више срећем младе људе који су се ослободили илузија да с београдског и бриселског неба падају печене шеве. Они су схватили да еврократи у Бриселу и бирократи у Београду брину само своју бригу, а не и народну. Тај млади свет не чека да им други решавају проблеме. Сами су засукали рукаве и на принципима солидаризма решавају своје проблеме. Они су творци и „имплементатори“ стратегије наде, као стратегије опстанка и развоја. А вероватно и гарант да ће Србије уопште и бити 2020. године.

• Можемо ли то да урадимо сами или су нам потребни „добротвори“ и „тутори“?

- Концепт наших „реформатора“ у основи је имао примитивну идеју да смо ми неспособни да се развијамо и да нашу привреду могу да развију само страни стратешки инвеститори. Они ће дакле, радити јутарњу гимнастику, а нама ће јачати мишићи. И то из чисте љубави према нама...

• Шта бисте будућим реформаторима препоручили, пошто очигледно нисте задовољни досадашњима?

- Мора да се приђе изради опште стратегије. Треба да добијемо одговоре шта да се ради на средњи и дуги рок. Притом, не мање важни су одговори на питања како остварити пожељну стратегију и ко су субјекти развоја, то јест који социјални актери могу да изнесу позитивне промене. У тим оквирима прићи ће се и изради „оптималне стратегије економског развоја“.

• Да ли су радикални потези неминовни и хоће ли се и овог пута све сломити на леђима обичног човека?

- Стратешки приступ искључује сваки радикализам. Гашење ватре или ад хок одлуке донете у изнудници угрожавају реализацију сваке стратегије. И народна пословица каже: што је брзо, то је кучко. Или, учено речено, на средњи и дуги рок - неопределиво.

• Грешимо ли што сви чекамо нека чаробна решења? Морамо ли и сами да се тргнемо?

- Пропутавао сам знатним делом Земљиног шара и стекао утисак да нисмо ни бољи ни гори од других. Можда смо наивнији, јер верујемо у економска и друга чуда. Тако смо лак плен разним белосветским шарлатанима и чудотворцима.

• Људи су демотивисани и сити транзиције. Постоји ли нека енергија која их може покренути?

- Сигурно се неће покренути претњом да предстоје болни резони, уз обећања да ће после тих вишегодишњих патњи нагло, сами од себе, да процветају привреда и друштво. Људи ће се сами покренути када виде да постоје реални изгледи да се запосле, раде, пристojно зараде и остварују се као личности.

• Може ли Србија да издржи све више издржаваних који су бројчано надјачали запослене?

- Никако. Број продуктивно запослених много је мањи него оних који су формално запослени. Ту пре свега треба одбити све већи број бирократа који раде на измишљеним, непотребним пословима за више него пристojну плату.

• Да ли смо, иако сиромашни, и ми постали друштво у коме је профит једино мерило ствари?

- Влада је постала корпорација, и болница је корпорација, то је и школа, и научноистраживачки институт, чак и црква, војска је професионална, плаћеничка... Циљна функција корпорације је максималан профит. Дакле, школа не образује и васпитава, научници не трагају за истином, војници не бране земљу, свештеници не брину о душама верника, сви су у бизнис

Српско-руски војни односи

БРАЋА ПО ОРУЖЈУ

Руски министар одбране Сергеј Шойгу стари је пријатељ Србије. Заједно с Ивицом Дачићем, заслужан је за отварање руског центра за ванредне ситуације на аеродрому у Нишу, центра око којег се код нас пре неколико година дигла бука, јер „ето, Руси праве тајну војну базу у Нишу“. Тајна војна база на међународном аеродрому, који је скоро у центру града? Но, добро, та је ствар у међувремену постала јасна и сумњичавим атлантистима, јер су руски хеликоптери и авиони са нишког аеродрома гасили пожаре широм Србије, Црне Горе и БиХ. У то време Сергеј Шойгу није био министар одбране већ министар за ванредне ситуације.

Сада је у Србију дошао као министар одбране, као први руски министар одбране који посећује Београд после 14 година. Неколико дана пре посете Шойгу је изјавио „да су главни противници Русије данас међународни тероризам и НАТО“. Наша је влада пре извесног времена усвојила Акциони план за спровођење индивидуалног програма сарадње са НАТО-ом у оквиру *Партнерства за мир*. Но, ми смо војно неутрална земља.

Министар одбране Русије је у Београду изјавио „да се у протеклих 15, а могу рећи и 20 година ниво војнотехничке сарадње смањило до драстичног, могу да кажем до непристојног нивоа, и да је најбоље да односе у области војне индустрије уредимо у најкраћем року“. Шойгу је ту највероватније мислио на проблем наших модификација и модернизације руских ракетних ПВО система „куб“ и „нева“ и противоклопних ракета „маљутка“, што смо све урадили не питајући о томе руску страну. Сада се они позивају на заштиту интелектуалне својине, и то ретроактивно, а ми бисмо да се то евентуално односи само на будућност. Руси страхују да ће наше компаније модернизоване споменуте ракетне системе продавати и на трећим тржиштима, и питају се где је ту њихов интерес.

Потписаним стратешким споразумом о сарадњи у области одбране земље направљен је први корак ка превазилажењу тих проблема, створен је простор за нову и квалитетну сарадњу на подручју школовања војних кадрова. Некада је СФР Југославија водила паметну и уравнотежену политику школовања официра на војним академијама како на Западу тако и у Совјетском Савезу. У последњих 14 година ми официре, када их шаљемо у иностранство на школовање, шаљемо претежно у земље НАТО-а. Када причамо приче о обуци наше војске причамо о стандардима НАТО-а, који су „најбољи у свету“. Интересује ме ко је то оверио да су то „најбољи стандарди у свету“? У ком су то рату и против ког то противника ти стандарди и проверени? Јер, рат је једини реалан тест способности неке војске, па и квалитета њених стандарда. Синтагме српског војног новогатора, типа „евалуација“ до нивоа постављања неког војног каampa, праћење конвоја, или раздвајање насилних демонстраната, посао је за армије банана државица.

Руска страна добро зна ко је у нашем политичком и војном естаблишменту заговорник новогатора, „евалуације“ и осталих будалаштина, па отуда и неке оцене министра Шойгуа.

Да, председник Србије Томислав Николић одликовао је министра одбране Русије Орденом српске заставе првог степена, рекавши при томе и „да су наша оружја увек дејствовала заједно, али да се нада да у свету више неће дејствовати ни једно оружје“. Како је овај други део изјаве председник Николић дао да га не би дежурни критичари одмах напали за први део изјаве, који је уосталом историјски сасвим тачан, то значи да ће нови „мигови-35“ за јединице наше борбене авиације ипак стићи следеће године.

Мирослав Лазански
Извор: Политика

сектору, у трци за максималном добити. Ако у свету доминирају тенденције замене културе забавом, ако образовање замењује обука, а науку технике убеђивања, а политичка сцена поприма све више обележја циркуса и сточне пијаци, шта ми у Србији, који смо у светској производњи, извозу и патентима статистичка грешка, можемо да урадимо? У глобалним и европским размерама - ништа!

• А у локалним размерама?

- Наши песимисти кукају, цмиздре и оплакују своју судбину, а оптимисти озаре лица верују у чуда и помоћ мађионича-

ра са стране, оних који нам неминовно доносе прогрес и сваке милине светле будућности. И песимисти и оптимисти користе могућности погрешног избора. А шта раде реалисти? Они сучу рукама! Не проклињу своју судбину, већ се држе старе српске пословице: Кад ћаво куца на врата, ти - ради! А ако ништа не радимо, сигурно нам неће бити боље. Да радимо на опште добро и на - себи. Не заборавимо речи мудрог патријарха Павла: Биће нам боље кад будемо били бољи.

Ивана Мићевић
Извор: Новости

Мало познате чињенице о Гори подно Шар планине

ВЕКОВНА БОРБА ЗА ОПСТАНАК

Горанци су словенског порекла, били су православне вере, а ислам су прихватили у процесу насилне исламизације у другој половини 18. века и задржали као своју веру

Гора је увек била постојана, усправна и достојанствена. Увек је била привржена својој држави Србији и учествовала у свим ратовима заједно са Србима у одбрани интегритета и суверенитета. Није никада дозволила да се њоме лицитира. А опстајала је и опстала захваљујући својој локалној самоуправи и подршци државе Србије и српског народа.

Почев од бављења пушкарским занатом Горанаца у селима Бачка, Враниште, Крушево, Рапча, Љубовиште и др. где су се производиле дуге и кратке пушке кремењаче и барут и продавали у Призрену, када су отац Симе А. Игуманова, Андрија и Призренац Чолак Анта Симоновић снабдевали Карађорђевог устаника товарима пушака из Призрена све до 1813. године, чиме су Горанци посредним путем дали допринос војевању Карађорђевог устаника.

Међутим, Горанци су увек били изложени притисцима, својатању и пљачки.

Дуго сам учесник у политичком животу Горе, Космета и Србије и одговорно тврдим: Притисака и својатања било је од стране Албанаца, Македонаца, а у последњих петнаест година и од Бошњака.

Од стране Срба таквих притисака није било, шта више, увек су нам припомагали у одбрани нашег ентитета и идентитета.

Пљачки је одувек и перманентно било од стране Албанаца, особито из рејона Љумеу у Албанији, које трају до данашњих дана. Ево примера:

Према тачним подацима које сам добио за 1999., 2000. и 2001. годину опљачкано је: 121 грло говеда, 40 коња, 2 путничка возила, 23 куће, 16 бачија, 2 магацина, 30 просторија сена, у 58 парцела посечена је шума. У потоњим годинама пљачке се интензивирају.

Зашто је НАТО гађао Гору

Никад нисам веровао да може бити бомбардована Гора, подручје најлепше природе, вековима настањена људима изузетне вредности (мирни, вредни, радни, поштени, комуникативни, одговорни, здрави и лепо). Речју, Гора је расадник добрих људи.

У свом самостварању природа сама била свој састав, зато није случајно што је лековито биље као финеса травнатог прекривача, изабрало баш подручје Горе на Шар планини да се тамо настани, да га баш тамо буде више него и у једном другом крају Европе (расте највише врста ле-

Пише:
Бехадин
АХМЕТОВИЋ

ковитог биља). У овом смислу истичем и биљку Карабака хајдучица, или на латинском Ахилеја, која се налази код ловачког дома у Броду и нигде другде у свету, као што се Горанци налазе у Гори и нигде другде у свету, изузев оних, „трбухом за крухом“ одсељених у друге делове Европе и света.

Код људи, такође није случајно да се у многим земљама (Аустрија, Француска, Немачка, Луксембург и др.) код сређивања боравањих и радних папира играти уверење да си Горанац. Значи, Горанци су се са особинама свог идентитета и у иностранству афирмисали, поштујући законе и устав земље у којој борава.

Био бих претерано нескроман ако бих рекао да су Горанци „небески народ“. Тај термин, иначе, је одавно заузет, односно

ту привилегију „небеског народа“ самовласно су присвојили Американци. Ваљда су и тиме аутоматски присвојили и право да само они могу употребљавати оружје за масовно уништење људи. Тако су у Другом светском рату употребили против Јапана бацивши атомске бомбе на Хиросиму и Нагасаки, а 1999. године на Косову и Метохији употребили су пројектиле са тзв. осиромашеним уранијумом. Боље рећи, у Метохији, јер су Косово поштедели, пошто су га определили за „Бондстил“, своју, своју највећу војну базу, која ће им служити привремено, најпре за период од 50 година, а продужење ће зависити од брзине експлоатације залиха стратешких минерала и другог рудног и природног богатства.

У агресији НАТО-а имали највеће губитке

А чиме се Горанци могу заштитити, да би се вратили у своју Гору, тој племенитој природи, травнатим теписима благородних и лековитих биљака? Одговор је увођење дистрикта за читаву Гору од 30 насеља са око 500 км² површине (19 насеља у Гори у Србији, 9 насеља у Албанији и 2 насеља у Македонији). Али за то је потребно много напора, добре воље и утицаја према светским моћницима не би ли схватили да су овакви расадници људи и природе, попут националних паркова, потребни Европи и свету у obnovи и грађењу перспективе здравијег и срећнијег живота.

У рату 1999. године противу Албанских сепаратиста и терориста погинуло је 23 Горанаца, 7 борећи се у оквиру Војске Југославије, 16 је убијено од стране Албанских екстремних терористичких група. Ако би се тај број упоредио са бројком 18.000, колико је Горанаца стално живело у Гори, биће да су Горанци имали највеће губитке у Србији, што до данас то можда нико не зна.

Да се вратим опет на опстанак Горе и Горанаца. У одбрани од Амери- НАТО агресије и Албанских терориста 1999 го-

Оквир за предузимање неопходних мера

ПОВРАТАК ПРОГНАНИХ

1) У очувању Космета у Србији не може бити дилема нити алтернатива.

2) За читаву Гору: 19 насеља Горе у Србији, и то: Рестелица, Злипоток, Крушево, Глобочица, Орђуша, Враништа, Млике, Горњи Крстац, Доњи Крстац, Горња Рапча, Доња Рапча, Драгаш, Њубовишта, Лештане, Горња Радеша, Доња Радеша, Кукуљане, Диканце, Бачка и Брод; као и за део Горе у Македонији, и то: Урвич и Јеловјане; као и за део Горе у Албанији, и то: Пакиша, Кошариште, Запот, Оргоста, Црнолево, Орашек, Борје, Очикле и Шиштевац, односно укупно 30 насеља, потребно је од стране међународне заједнице увести Дистрикт - Гора.

Гора иначе и природно и географски чини неразводјиву целину. До пропасти Отоманске империје 1912. године Гора је била географска и духовна целина а након тога нашла се на месту где се успо-

стављала граница између Албаније и Србије. Лондонским миром којим је извршена подела територија, потврђена Букурешким договором 1913. године, девет горанских села је припало Албанији. Коначна подела је успела 1923. године.

3) Гора са 19 насеља на Космету у Србији укључити и организовати у Заједницу Српских општина.

4) Обелоданити и разјаснити употребу осиромашеног уранијума у Америчко-НАТО-вском бомбардовању 1999. године и затражити одговорност за тај злочин преко Међународног суда правде.

5) Затражити решавање и накнаду штете за поплаћена и уништена домаћинства Срба и осталих неалбанаца на Косову и Метохији.

6) Власнике домаћинстава уништених током агресије НАТО 1999. године ослободити плаћања бесправно изграђених кућа у Србији.

7) Створити услове, превасходно безбедносне, за слободан и безбедан повратак расељених. Повратак је кључни предуслов за очување Космета у Србији.

дине Гора је максимално мобилисана. Мобилизацији се одазвало 100 одсто способних. Дуго смо година живели у илузији да је слога и јединство две жупе Горе и Опоља, односно Горанаца и Албанаца, неразрушива. Међутим, догађаји који су уследили повратком Албанаца Опоља из Албаније по престанку НАТО агресије, демантоваће ту илузију.

Повратком из Албаније након престанка бомбардовања, Албанци нама суседног Опоља запалили су 13 кућа и објеката, међу којима кућу Бехадина Ахметовића, дугогодишњег успешног политичког и привредног руководиоца Горе, Рустема Агушија, заменика командира станице милиције у Драгашу, Луто Ализоти, чувеног београдског продавца цвећа. Потом су убили 16 Горанаца и Горанки, ранили тројцу Горанаца, опљачкали 22 куће, претукли 23 Горанаца, подметали бомбе многим породичним кућама од којих су три претрпеле велику материјалну штету, узурпирали и убили се у 26 станова Горанаца и осталих неалбанаца и надасве, уз благонаклоност КФОР-а и УМНИК-а, укинули горанску општину и формирали своју.

Прогнани са својих огњишта

Драстичан пример је било убиство Мендуха Аслани-Менда, Горанаца из села Враиште. Њега су Албански терористи извукли са радног места дежурног електричара у трафостаници у Драгашу у поноћ и на 50 метара испалили му метак у чело.

Пре тога, док су били у Албанији за време бомбардовања, Горанци су им сачували куће и све остало. Нису спалили ниједну њихову кућу, нису убили ниједног Албанаца, нису напали ниједног њиховог човека, нису присвојили ништа што није њихово власништво.

Резултат свега тога је прогон преко 70 одсто Горанаца са својих огњишта. Где су Горанци бежали? Преко 90 одсто протераних Горанаца нашло је уточиште у централној Србији - у Београду, Новом Саду, Суботици, Новом Пазару, Сомбору, а мањи број њих у многим другим градовима. У Београду се настанило преко 20.000 Горанаца у приградским насељима претежно у Борчи, Котежу, Калуђерици, Крњачи, Падинској Скели, Овчи, Миријеву и у свим другим деловима. Горанци нису бегали у Турску, Бугарску, Македонију, Босну и друге државе, већ у централну Србију.

И како се вратити у Гору и живети са таквим комшијама Албанцима?

Моје су процене да данас Горанаца укупно у Свету има 150.000. Наравно, знатан број њих се утопио у народе држава у којима живе и више се не осећају Горанцима. У Гори је остало, мислим на део од 19 насеља на Космету у Србији, једва, око 7.000 људи.

Србија као наша једина домовина има обавезу да Горанцима на Косову и Метохији обезбеди исти третман као Србима и у оквиру Заједнице српских општина, односно можда би требало да то буде Заједница српских и неалбанских општина, или пак, Заједница општина српског говорног језика.

Живот под сталним притисцима

Горанац је Горанац, био је од вајкада, сада и заувек. То је наше национално опредељење са идентитетом о коме сам говорио и који је познат у Европи и свету. Учешћем представника Горанаца на преговорима у Рамбујеу др Ваита Ибре и у Бечу Јасмина Исаки, међународна заједница је прихватила Горанце као посебну националну заједницу.

Горанци су словенског порекла, били су православне вере, а исламску веру су прихватили у процесу насилне исламизације у другој половини 18. века и задржали као своју веру. Према томе, Горанци су исламске вероисповести, али се никада нису одрицали, нити се сада одричу, својих словенских корена. Овде истичем да је један од горанских хајдука Суљ-капетан, на смрти 1909. године изјавио: „Нову веру нисам упамтио, стару нисам заборавио“.

Горанци који су остали у Гори трпе страховите притиске. Са једне стране, њихове куче свакодневно пљачкају Албанци из рејона Љуме, са друге стране свакодневно им се прети укидањем школа на српском језику и по образовном програму Србије. Истовремено уводи се бошњачки језик у школама, према коме су привремене власти Космета благонаклоне, јер ће то бити прелазни облик ка увођењу школовања на албанском језику и албанизацији. Иза свега стоји тзв. Зелена трансверзала, Може ли бити случајно што је Турска прва признала независно Косово?!

Зато Србија никада не сме дати Космет, или га се одрећи! У противном за Гору и Горанце то би био коначни нестанак.

Истина која делује
нестварно

ВОЈНИЦИ КФОР-а УЖИВАЛИ У ПОЖАРУ

Бехадин Ахметовић је вероватно јединствени пример у Србији коме је 1999. године уништено све што је као директор фирме „Шарпроизводи“ (25 година у радном односу, од тога 17 година као директор) стварао за народ и државу (управна зграда, магацин од 2000 м², фабрика за прераду лековитог биља и производњу чајева, ресторан „Ливаде“, овчарска фарма...) у бомбардовању 2. маја 1999. године.

Албански екстремисти су му 9 октобра 1999. године најпре опљачкали, а потом запалили породичну кућу у центру Драгаша, а да КФОР грађанима није допустио гашење, чиме ми је уништено све што је створио за породицу од првог запослења 1958. године. А колико су Горанци и органи у Србији „пажљиви“ према њему говори чињеница да га до данас нико није питао како му је.

Његов организам се часно борио али је морао да попусти пред неразумљивим и надмоћним притиском. Године 2010 доживео је срчани удар и уградњу стентова, а 2012. јула односно октобра оперише тумор на левој страни груди. Сада очекује трећу операцију, а за још недовршену кућу -- легализацију. Говорило се биће 100-200 евра а сад веле не може, јер ови који су већ платили не слажу се. А он, коме је све уништено у Гори и многи вероватно њих 10.000-15.000 на Космету, којима је такође све уништено чекају. Њихове тужбе леже у архивама суда, као успомена на последњу одбрану Косова и Метохије. Па зар ова држава не може бар да их ослободи плаћања накнаде за легализацију, или је тај намет шанса да се оде са овога света.

Проф. др Миодраг Стојановић у излагању 2000. год. „Птоломејеви Оринеји и Орини“, поред осталог, истиче: „Хеленистички географ Клаудио Птоломеј у грчком називу Оринеји (орини) препознаје српско име Горанци 87-165. године“.

У историји Срба – српских и југословенских земаља у Турској и Аустрији од М. С. Милојевића 1872. год стоји да је од 540. год. Гором владао син Свевладов Страјило, те се Гора помиње као Горски Дукађин и наводе села Злипоток, Рестелица, Кукуљане, Брод, Борје, Бачка и др.

Гора и Горанци се помињу у Хрисовуљци Цара Душана из 1348. године. Потом у турском пореском попису из 1452/55. године. Цар Душан у поменутој повељи налаже:

„Горанцима не треба наплаћивати порез по грлу стоке. Они имају плаћати годишњи порез по домаћинству. Ово наређујем зато што су они највећи љубитељи државе и највернији део мог народа, који је вредан и радан и верује у ово моје и оно Христово царство“.

(Реч на Округлом столу о Бриселском споразуму, 26. јуна 2013. године, у Београду)

Кретање људи и регистравање њиховог кретања обавља се помоћу ТВ камера, проласка кроз уређаје за идентификацију и електронских пропусница. Свет је затрпан прислушним уређајима. Да ли су то мобилни телефони, компјутери, ТВ уређаји, телефони, лампе, упаљачи, „бубице“... – све је теже открити. Разговори се прислушкују и пресећу помоћу најсавременијих прислушних уређаја, сателита и система попут „Ешелона“.

Када је реч о контроли Европљана, веома је занимљив Шенгенски споразум, закључен 14. јула 1985. у луксембуршком граду Шенгену. Оверен је тајно. Потписали су га пробрани људи из Француске, Немачке, Италије, Шпаније, Холандије, затим Луксембурга, Данске, Португалије, Аустрије (као посматрач) и Грчке.

Због противљења јавности, у Грчкој је споразум ратификован с великим закашњењем, у марту 1997. године. Тим споразумом, између осталог, регулише се и контрола кретања грађана. При том се прикупљају искључиво лични подаци. Информациони систем је повезан с националним филијалама и главним компјутером у Стразбуру. На тај начин могу се проверити и упоредити подаци о грађанима наведених земаља из свих извора (школе, полиције, банке, социјалне институције, поликлинике, болнице итд.).

Шта то заправо значи? Човек је стигао до периода у којем „царују“ информације. Информатичка (р)еволуција требало би да омогући човеку да послује са што мање утрошене енергије и кретања – из своје радне собе. Међутим, преовладао је зло, својствено сваком човеку. Уместо да улаже у начине за стварање бољих услова за живот, улагања су усмерена ка новим врстама оружја, уништавању „прекобројног“ становништва и његовој контроли. Да би људи схватили где живе и какве им претње и изазове намеће Черчилова „империја ума“, очигледно је да није довољно што знају да је британски институт „Тејвисток“ регрутовао више од милион „испирача мозга“ и што исту улогу има холивудска и ТВ индустрија.

Масе држати у незнању

Зато су на Интернету и телевизијским и радио станицама, као и у штампане све чешће теме: „Bigbrather can see you“ („Велики брат те посматра“), „Њу ејџ – илуминати и 666“, „Контрола ума и електромагнетно оружје“, „Програми за контролу ума федералне владе“, „Испирање мозга“, „Злоупотреба ‘Филаделфија експеримента‘“, „Ција је већ уништила свет“, „Неидентификоване летице припремају људе за нови поредак“, „Контрола ума у јединицама за психолошке операције“, „Жртве контроле ума након експеримента обављеног на универзитету у Харварду“, „Психолошки експеримент обављен 30. октобра 1938“ итд.

За контролу људи одређене су и објављене пропозиције. Контролисани не смеју да посумњају да су контролисани. Контрола мора да буде ненаметљива, индиректна, на ивици игнорисања. Масе се морају држати у незнању. Школски системи се стављају под контролу. Амбициозне, знатижељне особе треба опслужити лажним знањима и лажним титулама. Масе не смеју да науче да мисле. Треба понижити сваку оригиналност и креативност.

Контрола ума у режији планетарних моћника

ЗЛОУПОТРЕБА ИЗУМА НОВОГ ДОБА

Какве су могућности контроле становништва показује пример расправе у Сенату Сједињених Држава одржане 22. јануара 1997. године. У дискусији је обелодањено да су ваздухопловне снаге САД користиле специјални авион који је радио-фреквентним порукама манипулисао умом људи и утицао на изборе у Босни и на острву Хаити.

ПИШЕ:

Проф. др
Светозар
РАДИШИЋ

Народ треба држати у информационој изолацији.

Уместо гладијаторских арена треба му понудити ТВ програме и исте емисије на свим каналима у којима су на плеј беку и увежбани аплаузи – све мора да буде извештачено до бесмисла. Људе треба одвојити од животних проблема аферама, екстремним спортовима, забавом која подиже адреналин, периферном политиком... Истински едуковане људе, које је тешко контролисати због њихове економске независности, треба сломити ускраћивањем посла, блокирањем јавних наступа, преко банковних књижица и девалвацијама.

Праћење и посредством кредитних картица

Људи се осећају све мање безбедно. Уведени су бар-кодови и кредитне картице а уводе се и идентификационе картице које омогућавају непрестано праћење кре-

тања појединца. Према најновијим законима, о свим становницима се води више досијеа, препуних података (од датума и места рођења до стања на јиро и текућим рачунима). Размена података између унутрашњих и интернационалних институција је аутоматизована, компјутерска, тренутна.

Кретање људи и регистравање њиховог кретања обавља се помоћу ТВ камера, проласка кроз уређаје за идентификацију и електронских пропусница. Свет је затрпан прислушним уређајима. Да ли су то мобилни телефони, компјутери, ТВ уређаји, телефони, лампе, упаљачи, „бубице“... – све је теже открити. Разговори се прислушкују и пресећу помоћу најсавременијих прислушних уређаја, сателита и система попут „Ешелона“.

На штампачима се обележавају странице, тако да се зна који је документ у којој установи, просторији и на којем штампачу одштампан... Уређајима попут система СИГИНТ у Мериленду омогућена је и контрола свега што појединац (п)осматра. Улазак сваког возила у већину технички опремљених градова, региструје се у контролним центрима. Слобода кретања не постоји а све је угрожености слобода писања, говора и мишљења.

Програме у рачунарима „Мајкрософта“ прегледа Агенција за националну безбедност САД (НСА). Нико не зна шта је уграђено у рачунаре са којима се свакодневно корисници друже сатима. Употреба Интер-

нета прати се од уласка до изласка и заинтересованост сваког пријављеног корисника. Иако су пријаве под шифром, обавезни су подаци о контролисаном телефонском прикључку.

Прсти невладиних организација

Могућ је утицај на промену расположења и мишљења становника, системима ХААРП с Аљаске и ЕЛАТЕ (западни назив за руски контролни систем на аеродрому Шереметјево у Москви). Контролу понашања људи омогућава и систем у близини Риге. Сличне могућности имају и центри Арсибо (Agescibo – Тихи океан), Душамбе (Dushambe – Таџикистан), Горкити, Хипас (Gorkity, ХИПАС – Северна Америка), Мончегорск, Сура (Monchegorsk, Сура – јужна Азија) и Тромсо (Tromso – Норвешка).

Осим електронске размене података, постоје и невладине организације (попут организације „Еуронет“) које својим централама достављају финансијске податке из свих европских држава, као и обавештајне службе с агенцијама на терену које достављају податке својим центрима о кретању људи, њиховом послу, активно-стима и имовном стању.

Чини се да свет улази у епоху у којој ће сви грађани бити непрестано на сцени и да ће их приказивати у неком центру уживо, попут учесника у шоу-програмима „Велики брат“. У тексту под насловом „Модерна тортура и контролни механизми за елиминацију људских права и приватности“, финска научница др Рауни Лена Килде објавила је у септембру 1999. у најтиражнијем скандинавском листу „Хелсингин Саномат“, званичне податке о микроталасној контроли ума. У њеном тексту наглашено је да ће у току 21. века у све људе бити уграђени „ДНК микрочипови“.

Та финска научница, бивши шеф финских медицинских официра, сматра да су мобилни телефони брилијантни изум за контролу људи и контролу њиховог ума, али да их превазилазе микрочипови. Нагласила је да уградња микрочипова значи потпун губитак приватности, одсуство контроле над телесним функцијама, контролу емоција и мисли, па чак и измену структуре личности. Системом за даљинску контролу људи, помоћу суперкомпјутера, могу по жељи да се мењају особине нервног система особе с уграђеним микропроцесором. Ти системи су већ проверени на ретким врстама животиња (лавови, китови, медведи, орлови...). Након опијања, помоћу иглица са успављивачима, све већи број животиња је под сателитском контролом – на условној слободи, а у стварном ропству.

Оружје које ипак убија

„Паметне“ идентификационе картице с микродашигљачима прво су понуђене Мајвок и Кри Индијанцима у Канади. Иако, се борба око њиховог увођења још води, први одговор Мојвок Индијанаца је да не желе да буду ретирани као дивљи пси „које неко контролише из васионе и држи на електронској узици“.

Технологија за контролу ума већ се користи у САД, Јапану и Европи (највише у Шведској). Та технологија се у САД сврстава у тзв. неубојно оружје. Синтагма „неубојно оружје“ доводи људе у заблуду јер је реч о убојном оружју које убија полако,

у облику „нормалних“ болести, као што су канцер, леукемија, срчани напад, Алцхајмеров болест... Те болести се управо шире планетом.

С друге стране, примена екстраних фреквенција изазива дезоријентацију, метеж, психички и емотивни бол који ломи нападнуту популацију, а протест нападнутих особа је за све друге невидљив.

У вези с микрочиповима треба знати да су први примерци, наравно много примитивнијег садржаја и незграпнији, уграђени у људе у Сједињеним Државама и Шведској још 1874. године. Занимљиво је да те две земље и сада предњаче у уграђивању микрочипова у људске организме. „Лондонтајмс“ је 17. октобра 1994. објавио напис „Бионички човек стиже“. У том тексту наведен је податак да 15.000 људи широм света има у мозгу уграђене електронске компоненте. Није лоше знати да су за човека ризичне батерије за напајање чипова енергијом. Оне садрже отровни литијум, који може да се злоупотреби даљинским испуштањем у „неподобне особе“.

Полицијске и војне агенције, према мишљењу др Рауни Килде, могу да следе сваког корисника и да утичу на његове мисли помоћу микроталаса, узрокујући да и здрави људи чују гласове у својим главама. Њене ставове потврдили су научници Института за биофизику из подмосковског Пушкино Шорохова и Тиграњана. Они су експериментално доказали да снап из генератора веома високе фреквенције, модулисан гласом, изазива ефекат гласа који се чује „директно у мозгу“.

Тајне сугестије и психолошка усмеравања

На питања да ли је могуће пренети звук тако да глас чује само изабрана особа (и нико више) и да ли је могуће с удаљености изменити емоције употребом електромагнетних уређаја, одговор у војној литератури је – да.

Савремена технологија омогућава да се произведе говор у људском телу, веран грленом говору. На тај начин створена је могућност за тајне сугестије и психолошко усмеравање. У истраживањима се показало да је могуће даљински процењивати понашање централног нервног система особа према којима су усмерени кодирани пакети електромагнетних таласа. Код људи озрачених модулисаним микроталасима ниске снаге изазивају се зујање у ушима, питање и слични звучни ефекти, који као да допиру из главе или непосредно из главе.

Снажнији генератори сигнала могу да изазову главобољу, крварење из носа, дезоријентацију и мучнину. Избором фреквенција може се створити разумљив говор, што се примењује у скривеним акцијама ради обманљивања, провоцирања и мамљења противника. То се може чинити јер је тестирањем понашања људи доказано да се покрети, осећаји, емоције, жеље, идеје и различите психолошке појаве могу изазвати, ускратити или преобличити електричним стимулацијама одређених делова мозга.

Управо такве могућности описао је публицист Џон А. Ворден у инспиративном тексту „Информацијска револуција и будућност војног ваздухопловства“. Будући да је експерт за електронику, веома јасно је објаснио како на људско тело утиче ми-

кроталасни пулс велике снаге у гигахерцном подручју. Реч је о начину да се у људском телу изазове нагло ширење благо загрејаног ткива и тако створи звучни талас и унутрашње акустично поље у опсегу од пет до 15 килохерца – што је чујно. Тај метод омогућава да се изабраним противницима (жртве) саопштава на поразан начин, који их изузетно узнемирава, нешто за шта се као механички уређај користи њихово тело.

Клонирање људског гласа

Какве су могућности контроле становништва показује пример расправе у Сенату Сједињених Држава одржане 22. јануара 1997. године. У дискусији је обелодањено да су ваздухопловне снаге САД користиле специјални авион који је радио-фреквентним порукама манипулисао умом људи и утицао на изборе у Босни и на острву Хаити.

Постоји основана сумња да је исто оружје коришћено приликом прогона Срба из Републике Српске Крајине, а од 1997. могуће је сумњати у све демократске изборе.

Наравно, могуће је и клонирање људског гласа. Лабораторија Лос Аламос у Новом Мексику открила је 1999. године технологију гласовне морфологије. Са снимка нечијег гласа који траје десетак минута научници су способни да клонирају говор у скоро реалном времену. Та технологија се већ користи у контроли људи ради управљања друштвеним процесима. Учили су то са гласом генерала и дипломате Колина Пауела и генерала Карла Штајнера, али и са гласовима стјуардеса, 11. септембра 2001. године. Оне су се, наводно, иако је то било потпуно немогуће, усплахилено јављале из отетих авиона.

У експерименталној фази је даљинска контрола ума, сателитско посматрање можданих таласа и њихова анализа помоћу компјутера који се активирају мислима. У тексту упућеном у институције 6.500 финских научника, пише да су жртве контроле ума за све глобалисте – „лажни болесници“ и „потпуни лудаци“. Стога, све медицинске школе уче своје студенте да је реч о параноидним особама. Жртвама контроле ума нико не верује јер их је тешко, ако не и немогуће, одвојити од параноичних особа.

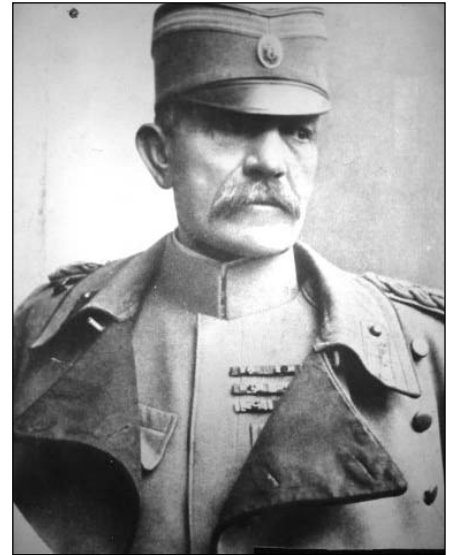
Међутим, после објављивања књиге Ника Бегича Ангелс Дон'т Плау Тхис ХААРП: Адвансес инТесла Тецхнологи, стотине људи су се аутору пожалиле на искуства у вези с контролом ума. Доктор Бегич сматра да њихове тврдње треба схватити озбиљно. Уосталом, када постоји технологија која се може злоупотребити јасно је, по аналогiji, да ће скоро сигурно бити злоупотребљена јер су злоупотребљене и све претходне технологије.

Осим тога, уколико постоји начин да се човек контролише, иста технологија омогућава медицинским експертима да установе злоупотребе. Али, то треба хтети и бити на страни руље, а наспрам „владара из сенке“. То јесте највећи изазов данашњице. Уосталом, људима који се пожале требало би обезбедити место где ће се установити истина и треба им помоћи у сва три случаја: када говоре истину, када су у заблуди и када су болесни.

Част српских официра и војника у Првом светском рату

ВИКТОР ИГО: СРБИ СУ ЈУНАЧКИ НАРОД

Негдашњи амерички министар спољних послова Роберт Ленсинг је изјавио: „Када се буде писала историја овог рата, најславнији одељак те историје носиће назив: Србија. Српска војска је учинила чуда од јунаштва, а српски народ претрпео је нечувене муке и такво пожртвовање и истрајност не могу проћи незапажено - они се морају наградити...”

Живојин Мишић

ПИШЕ: Др Раде С. Н. Рајић

Изворишта етичке, моралне и културне снаге и духа чести код нашег народа налазе се у сложеном и комплексном косовском феномену, чији централни догађај обједињује и чини Косовски бој 1389. године.

У светлу части, за Косовски бој се мора истаћи следеће: да је то био ратни сукоб између две војске и то српске, која је на пољу части бранила своју државу, веру, отаџбину, народ, територију, слободу, независност и право на живот и турске војске која је била освајачка, плљачкашка, азијатска, насилничка и поробљивачка. Прва је водила одбрамбени рат као хришћанска, а друга освајачко-верски рат „против неверника“ као муслиманска. Из угла етике рата то је сукоб добра и зла, слободе и ропства, правде и насиља, љубави и мржње, благородности и егоизма, духовног и материјалног, и живота и смрти, односно симболично: светла и таме, или мача и коца.

Како се битка догодила на Видовдан, дан једног од врховних богова предачке вере, Бога вида, Бога светлости, обиља и јунаштва, односно рата и на дан који је са најдужиим дневним делом у години, дакле најсветлоснијим даном, то се не само Косовски бој, већ и комплексан косовски феномен може веома поучно и са етичке стране посматрати и анализирати кроз симболику светлости. Јер светлост која нам се директно јавља кроз Видовдан, представља и јесте живот. Она му кроз рађање, развој и напредак омогућује: достојно трајање, пуну истину, жељену слободу, моралну правду, часне темеље, благородна дела, витешку душу, велико срце, свестрану лепоту и најлепши смисао. По тој симболици, основу и духу, видовдан је достојан празник лепоте и смисла живота светског ранга.

Насупрот светлосној симболици Видовдана, стоји мрак са његовим пороцима и вредностима зла. Све ово је било неоп-

Косовски бој

ходно истаћи да би се потпуније сагледао етички основ Видовдана у српству и његов значај у комплексном косовском феномену.

Темељи у косовском завету

Када се пак говори о косовском феномену и његовој снази у вези са официрском и војничком чашћу, онда из њега доминирају: прехришћаски религијски култ славе, видовдански јуначки култ, косовски мит и завет, наша православна вера, борбени и несаломиви дух части Обилића, верно отачаствољубље (односно национални патриотизам), слободарски идеал народа, и борба за божију правду. Све наведено је у официрској части обједињено у отаџбински идеал српства.

С обзиром да се временски период теме везује за Први светски рат, онда прикладно је истаћи следеће. Све је некако почело и завршило се на Видовдан. Наиме, планови за отпочињање Великог рата су настали давно пре 1914. године. Чекао се само изговор за његов повод и почетак. У склопу тог немачког плана, очигледну намеру освајачког рата против Краљевине Србије имала је тадашња Аустроугарска. Она је организовала маневре у Босни управо на Видовдан провоцирајући наш народ, уз најаву агресије и зла.

Атентат на престолонаследника Франца Фердинанда у Сарајеву на Видовдан

1914. године је извршио је припадник Младе Босне Гаврило Принцип. Међутим, разматрајући суштинске моралне и универзалне поуке и поруке сарајевског атентата кроз Видовдански дух, односно његова светлосна симболична значења победе етике добра и општег интереса над злом и лошим, стиче се несумњив утисак и уверење да тај атентат није извршио Гаврило Принцип као личност, већ је кроз његову личност (Гаврил, слуга који носи глас божији) проговорио Бог пред Европом и Светом за свети принцип одбране и заштите божије истине, правде, слободе, мира, љубави и достојанства живота човека и народа.

Ехо пробоја Солунског фронта

Нажалост такав историјски, људски, хуманистички, племенити и примерни науку није схватио ни немачки цар Виљем 2. Он је потценио не само Видовдан у наведеном смислу значења, већ преко њега наш народ и његову часну и праведну, слободарску и херојску борбу и истрајност. То се најочигледније види у његовој познатој изреци везаној за пробој Солунског фронта 14. и 15. септембра 1918. године, те успехе и продор славне српске војске, у којој истиче: „62000 српских војника је одлучило рат! Срамота!“

За њега и његове следбенике и савезнике - то можда и изгледа тако. Али за нас Србе, наше официре и војнике, односно наш народ у целини, такав успех је израз победе не само војничке и витешке, већ и националне части достојне највиших и трајних европских и светских уважавања и признања. Треба уједно истаћи да у историји ратова вођених широм света ни један пробој није имао такве последице епохалног значаја као што је пробој Солунског фронта нашим славним пуковима и дивизијама предвођеним сјајним и часним официрима и добровољцима.

О слави и части наших официра и војника током Првог светског рата се мора говорити интензивније, упорније и достојанственије са свим расположивим аргументима јер су на нашој страни. На тај начин најбоље се може ефикасно сузбијати актуелна сатанизација нашег народа, пре-

Запис Виктора Игоа из 1876. године где се истиче следеће:

„Убијају један народ. Где? у Европи. Има ли кога да то посведочи? Сведок је један: цео свет.“ Објашњавајући разлоге наставља: „...Кад ће се свршити мучење тога малог јуначког народа?“

крајања историјских чињеница, ревитализација насиља, лажи, неистина и клевета, те раскривања истих савезника зла из Првог и Другог светског рата обједињених у нове заједничке антисрпске интересе, намере и деловања.

Бројни примери етике и части

Та нова циљна антисрпска пропаганда која је почела и добијала на замаха све више током судуће е године биће пропраћена измонтираним и злонамерним оценама, коментарима и ставовима везаних за сарајевски атентат који се све учесталије квалификује као терористички акт једног Србина. Јер, наводно, да њега није било, не би се ни десио Први светски рат.

Међутим, оно што и поред свега тенденциозног може и мора послужити као неоспорни аргументи достојне одбране нашег народа и државе, његове историје, културе и слободарског духа, су вредне пажње и дивљења бројне поруке, оцене и свођења познатих страних личности које познају историју нашег народа и његову упорност, пожртвовање, племенитост и борбу за легитимно ослобођење и уједињење.

У тим вековним борбама оружани састави српства показивали су изванредне примере војничке етике и части који су својом узвишеношћу изазвали дивљења, а светлосту засенивале неке друге војске. Из обилазних тих порука и мисли издвојен је мали део. Највише њих се односи на славну борбу нашег народа током Првог светског рата, када је српска војска показала и достигла највише домете војничке етике и части оплеменење духом Видовдана и козовских завета. Оне говоре уверљиво, искрено и снажно, и служе на понос и част нашег народа и његових војски, како пред светом и Богом, тако и пред будућношћу и родом.

Гавриловићева наредба у Вест Поинту

Пре свих навода ваља напоменути запис Виктора Игоа из 1876. године где се истиче следеће: „Убијају један народ. Где? У Европи. Има ли кога да то посведочи? Сведок је један: цео свет.“ Објашњавајући разлоге наставља: „...Кад ће се свршити мучење тога малог јуначког народа?“

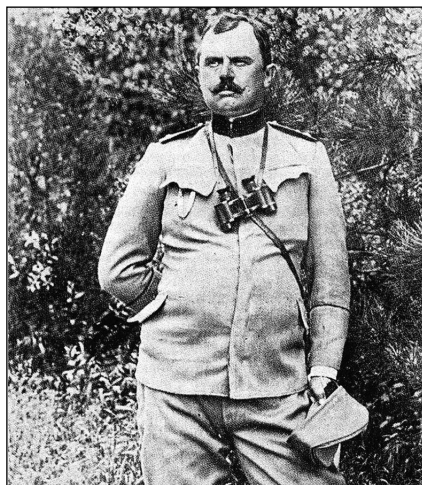
Страдање нашег народа за слободу, на

правди Бога и пред целим светом понављало се више пута, тако да је у енглеском листу „Обзервер“ између осталог написано: „Ни једно племе у целој историји света није дало за слободу и јединство јуначнијих, светлијих жртава од српског народа.“

Допринос таквој оцени неоспорно је допринела војничка слава и част у којој по природи своје важности снаге, примера, духа и утицаја имала официрска част.

Тај дух официрске и војничке части славне српске војске, најверљивије је показана и доказана јуначком одбраном Београда 1914. године наређењем мајора Драгутина Гавриловића које је као војна беседа у свету постала једна од најпознатијих.

„Војници! Јунаци! Врховна команда изbrisала је наш пук из бројног стања. Наш

Мајор Драгутин Гавриловић

пук је жртвован за част Београда и Отаџбине. Ви немате, дакле, да бринете за ваше животе. Они више не постоје. Зато напред у славу! За Краља и Отаџбину! Живео Краљ! Живео Београд!“

Ова изванредна беседа славног мајора исписана на енглеском језику налази се на табли поред улаза у једну зграду у Вест Поинту.

Одсутна одбрана положаја

О томе колико је био важан пример официрске части и пожртвовања за отаџбину, говори сликовито документ разговора потпоручника Васиљевића и његовог команданта мајора Туцаковића од 21. септембра 1914. године:

„Господине мајоре, више од две трећине људства ми је изгинуло. Формално се гушам са Аустројанцима. Не могу да издржим. Дозволите да се повучем за 400 метара јужније.“

„Не дозвољавам! Одсудно браните положај!“

„Господине мајоре, шварцлозе ми је просекао обе ноге. Тешко крварим. Дозволите ми да одем до превисијалишта.“

„Не дозвољавам – искрварите.“

„Господине мајоре, поступио сам по вашем наређењу. Одсудно браним положај. Издржаћу.“

„Сине потпоручниче, кунем те Господом Богом, издржи још два сата, цела Србија гледа у твоја леђа. Твој командант Туцаковић.“

Наведимо још један пример: „Коман-

дант 13. пешадијског пука „Хајдук Вељка“ наређује телефоном мајору г. Тодору Франтловићу да за пет минута хоће извештај да је узет положај.

„Разумем – одсечно одговара храбри мајор и ставивши се лично на чело батаљона, поведе га на јуриш. То није био јуриш, већ олуја које руши све препреке на које наиђе. После пет минута командант пука је добио извештај, да је наредба извршена. Положај је у српским рукама и заробљена је једна Аустројска батерија. Али и храбри мајор Франтловић није био више међу живима, јер је пао на челу свог батаљона, те својом крвљу и откупио ову победу.“

Србија бранила Европу

Како и непријатељ мора да поштује официрску част у рату и бици види се из следећег примера пуковника Живојина Баџића: „...Противник изјављује дивљење према српском пуковнику Живојину Баџићу који, иако тешко рањен, није хтео да се преда. На питање зачуђеног аустројског генерала, зашто није то учинио одговорио је: „Зато што се српски пуковник никада не предаје!“ Генерал је наредио да се предузме све како би му се спасио живот. Није било могуће, а три аустројска пука, под оружјем, испратила су његове посмртне остатке до гроба, на којем је аустројски генерал написао на Немачком: „Овде почива пуковник Живојин Баџић, пуковник 13. српског пука, умро јуначки на Гукошу.“

Маршал Лиотеј је посебно истакао следеће: „Својом храброшћу, својом отпорношћу и духом пожртвовања за време рата 1914. до 1918. године, Српска војска под командом Принца Регента Александра дала је најлепши пример војничких врлина.“

Нарочито је значајно навести констатацију америчког министра спољних послова Роберта Ленсинга: „Када се буде писала историја овог рата, најславнији одељак те историје носиће назив: Србија. Српска војска је учинила чуда од јунаштва, а српски народ претрпео је нечувене муке и такво пожртвовање и истрајност не могу проћи незапажено - они се морају наградити...“

За ову прилику вредно је истаћи и изјаву Пола Дешанела, председника француског парламента изречену пре 95 година приликом ослобођења Београда. „Срби су у Београду, цела Француска је с њима! Напад на Србију изродио је рат. Србија је имала част да поднесе први ударац. Као да није довољно претрпела у току векова! Она је бранила Европу од Азије; Азија ју је смрвила за четири века! Они, које је она спасла, уместо захвалности - хтели су да је униште! Они се данас сурвавају под теретом својих злочина!“

Ми смо поносни што смо били поред тих хероја за време њиховог трогодишњег изгнанства. Ниједног часа они нису сумњали, ниједног часа нису поклекнули! Србија је слободна! После мучеништва, ево тријумфа: велики сан Југословена остварује се; Француска их братски поздравља, и кличе, у њиховом животу који се поново рађа и бесмртној слави.“

Јасно је да су отаџбински идеал официрске службе у српству и официрска част били узор и подстицај војничке и националне части, и то се у војсци и народу у држави осећало и потврђивало.

Литургија коју је недавно у Вазнесенској цркви у Београду одржао владика Јован Ћулибрк, а саслуживали новопостављени свештеници Војске Србије, имала је не само свечарски, већ и симболички карактер: повод је био век и по од изградње и освештавања храма Светог Вазнесења Господњег у Београду.

У близини гарде и Војне академије

Али, мање је познато да је Вазнесенска црква била војни храм у Краљевини Србији и Краљевини Југославији. У њеној близини налазили су се Гарда, Војна академија и Велика касарна, па је за потребе војске изграђена и црква. Јака веза између те две институције зато је и обележена присуством владике липљанског Јована, који је познат и као духовник са војничким бекграундом: резервиста је 63. падобранске из Ниша и повремено аутор текстова о ваздушнодесантним јединицама у двонедељнику „Одбрана“, званичном гласилу Министарства одбране.

Говорећи о „војној историји“ Вазнесенске цркве, њен старешина Арсеније Арсенијевић подсећа да је црква грађена за време владавине кнеза Михаила Обреновића.

– По завршетку иконостаса, митрополит Михаило (Јовановић) осветио је цркву и посветио је Вазнесењу Христовом, марта 1863. године. Мудри кнез Милош је знао да постепено осваја власт и подрива турске позиције у Београду, па је Турцима по гласу хатишерифа остала углавном само београдска тврђава, а Србима београдска варош. Како се београдско насеље изван

шанца нагло ширило и урбанистички регулисало, палилулска Црква Светог Марка није могла да задовољи потребе и оног његовог дела према савској падини, где су биле две главне улице, Абаџијска (данас Краљице Наталије) и Пиварска (касније Босанска, данас Гаврила Принципа), испод којих су саграђене велике војне зграде, касарне и Војна академија. Богослужбене потребе војске задовољавала је једна шатор-црква, али се то показало као недовољно и представљало је привремено решење. Зато су се црквене и политичке власти сложиле да за овај крај српског Београда треба саградити нову цркву, која би задовољила и потребе војске и потребе цивилног становништва – каже Арсенијевић.

Страдања у оба светска рата

После незваничног договора са кнезом Михаилом, митрополит Михаило Јовановић је поднео писмени предлог за подизање цркве.

Век и по од изградње и освештања
Светог Вазнесења Господњег у
Београду

БУРНА ИСТОРИЈА ВАЗНЕСЕНСКЕ ЦРКВЕ

Мање је познато да је ова црква, подигнута и освештана пре век и по, била војни храм у Краљевини Србији и Краљевини Југославији

Сваке године за Спасовдан, славу Београда, организује се литија

Припадници Војске Србије на служби у Вазнесенској цркви

– Пошто су се кнез и митрополит сагласили са израђеним планом, Управа града Београда расписала је лицитацију за градњу, на којој је посао добио грађевинар Јосиф Шток за 5.000 цесарских дуката. Забележена су и имена извођача радова, Фридриха Шлајснера и Ернеста Глајзнера. Кров на цркви покрио је плехом лимар Шустер са својим сином Францом, који му је тада као шегрт помагао у раду. Освећење темеља нове цркве извршио је митрополит Михаило уз саслужење неколико све-

штеника и ђакона, а у присуству кнеза, владе, војних и грађанских великодостојника и многобројног народа – напомиње наш саговорник.

За две године црква је била саграђена. Током два светска рата, подсећа Арсенијевић, војни храм је доживео и преживео велика страдања: на самом почетку Првог светског рата, кад су Аустријанци из мони-тора са Саве пуцали на Београд, ударила је, поред осталих, једна граната у северни

зид Вазнесенске. Тек је 1921, у присуству војних стручњака, граната извађена и однета и тако престала да свештеницима и народу задаје страх.

Далеко трагичније страдање и штету црква је доживела 6. априла 1941, кад су немачки бомбардери, у рано недељно јутро, напали Београд. У очекивању Хитлерове агресије, војне власти су у црквеној порти ископале два склоништа. У првом таласу бомбардовања страдала је у 7.10 часова Црква Световазнесенска.

— Једна велика авионска бомба од 1.500 килограма са падобраном пала је баш у средину десног великог рова код цркве, експлодирала, направила огромну рупу у земљи, срушила оградни зид од цигала од Улице Гепратове, поломила и изрила једе и борове на том простору, затрпала и побила готово све који су се затекли склоњени у овом рову. Ров је био испуњен светом, као и онај други мањи, који је куља са железничке станице, из цркве, из околних зграда и са разних страна вароши, избезумљено као река, да се склони од бомбардовања или да побегне из града. И у тај други мањи ров пале су и експлодирале две бомбе. Једна у средини уз сам бедем, а друга на отвору рова до степеница које воде из Улице Милоша Великог. Али без жртава, на срећу. Преко таквог крша извлачили су се из мањег рова живи и рањени, бежећи избезумљени даље — каже отац Арсеније.

Од силног потреса изазваног експлозијом, од гвожђа, камења, земље и другог материјала који се сручио на цркву, она се растресла. Сва стакла на прозорима и вратима разбила су се, западна и јужна врата на цркви и улазни портал извалили су се и исцепали, кров, олупи и кубета оштетили. Црква је препукала уздуком средином и попреко у своду. Живопис је тешко оштећен.

О Спасовдану литија сваке године

— После двадесетак дана, немачки војници су блокирали цео простор око црквене порте и довели наше заробљене војнике и Јевреје да ископају затрпане лешеве из ових ровова. Извадили су око 180 мртвих, полили их кречом, натоварили у камионе и одвезли на Ново гробље, где су их побацали у ископане ровове уврх гробља. Приликом вађења лешева видело се како су мајке држале децу приљубљену уз своје лице и тако гинуле, или се погушиле — прича Арсенијевић.

Поводом четрдесетодневног парастоса жртвама страшног бомбардовања, црквена управа је одлучила да се 6. априла сваке године одржава парастос недужним жртвама.

Али, трагедија у цркви сада је далека прошлост. Сваке године, за Спасовдан, славу Београда, из некадашњег војног храма, креће свечана литија, предвођена патријархом, улицама престонице.

Александар Апостоловски
Извор: *Политика*

Од ове љубави нико нема веће: да ко живот свој
положи за пријатеље своје

ОБНОВЉЕНА ПРВА ВОЈНА СПОМЕН-ЦРКВА У РЕПУБЛИЦИ СРПској

Спомен-храм Светог мученика кнеза Лазара чува успомену и молитвено сјећање на све погинуле војнике, полицајце и ватрогасце који су страдали на дужности да би заштитили друге

Протојеромас Васа Поповић, старјешина Спомен-храма Светог мученика кнеза Лазара и свих Светих мученика српских у касарни „Војвода Степа Степановић“ у Бијељини, 15. октобра 2013. уприличио је молитвени ручак поводом завршетка радова на обнови храма, чиме је жељо да искаже своју благодарност свим ктиторима, приложницима и добротворима. Молитвеном ручку присуствовао је Његово Преосвештенство Епископ зворничко-тузлански Г. Хризостом, а и велики број званица, међу њима мр Мирко Околић — зајменик министра одбране БиХ, Радислав Јовичић — министар унутрашњих послова у Влади РС, Петар Ђокић — министар рада и борачко-инвалидске заштите у Влади РС.

Владика Хризостом се обратио пригодном бесједом и благословио присутне који су се сабрали под сводовима храма.

Након бесједе Преосвећени Владика Хризостом је уручио поклоне које је војни свештеник Васа Поповић припремио за ктиторе, приложнике и добротворе. Званице су, потом, посјетиле спомен-собу посвећену погинулим припадницима Војске РС у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату.

Спомен-храм Светог мученика кнеза Лазара у касарни „Војвода Степа Степановић“ саграђен је трудом вој-

ника Источнобосанског корпуса Војске РС. Градњу храма је започео генерал-мајор Новица Симић 1994, а већ 25. јуна наредне године, тадашњи Епископ зворничко-тузлански Г. Василије га је освештао. За кума спомен-храма, на дан освећења, изабран је генерал Војске РС Милан Гверо.

Темељна обнова спомен-храма започета је почетком 2010. и спроведена је добровољним прилозима и трудом полиције — Министарства унутрашњих послова РС, граничне полиције БиХ, ватрогасаца из Бијељине, војника Оружаних снага БиХ и војних љекара.

Храм данас краси нови иконостас. Јеремија Николић из Љељенче и Момчило Вуковић из Патковаче направили су 2012. иконостас од храстовог дрвета и украсили га дуборезом. Иконе за иконостас насликали су иконописци радионице „Одигитрија“ Епархије зворничко-тузланске.

Спомен-храм Светог мученика кнеза Лазара и свих Светих мученика српских у касарни „Војвода Степа Степановић“ у Бијељини је прва црква тог карактера (војна црква) изграђена након Другог свјетског рата и прва спомен-црква изграђена у Војсци Републике Српске.

Милица Игњатов
Извор: *Православље*

Драгољуб Петровић Заперци гуше српство и српски језик

ЗАТИРАЊЕ ПИСМА

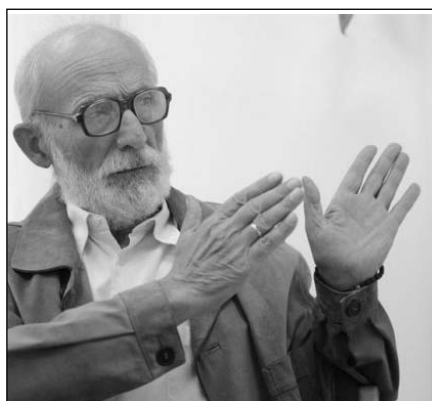
Лингвиста Драгољуб Петровић о историјском прогону ћирилице, угрожавању идентитета и комунистима као грешницима: Хрвати су били периферно српско племе. Бошњаци сада хоће босански језик. Црногорски је аветни

Иронија је да се српски језик ни у Србији не осећа као у својој кући. То је и више од ироније, то је грех, јер у распаду Југославије нису страдали само држава и народи, већ и језик, првенствено српски. Он је, за разлику од других језика, политичким средствима наможеним после тог распада, и даље угрожен, а понајвише га угрожавамо ми сами.

Овај прекор нама самима упућује угледни лингвиста проф. др Драгољуб Петровић, из чијег пера је управо објављена нова књига „Заперци српског језика“ (Издавачка кућа „Мирослав“). У биљном свету, заперци су секундарне гране које гуше корен, успоравају раст и развој основног стабла кукуруза. На „стаблу“ српског језика, према истраживању проф. Петровића, изникле су десетине „заперака“: босански, бошњачки, шлавонски, орвашки, далматински. Само у хрватском језику, који наш саговорник увек ставља под знаке навода, постоји десетак заперака, насталих из српског корена.

* Како су изникли заперци српског језика?

- Минулих деценија из српске националне супстанце ишчупано је премного ткива и од њега је створено неколико нових нација, несрпских и антисрпских. У Херцеговини и Босни комунистичка „наука“ успела је да од Срба муслиманске вере осмисли „муслиманску нацију“ да би колико јуче та „нација“ била преименована у Бошњаци. Од Срба из Црне Горе, Брда, Старе Херцеговине и дела Старог Влаха, коминтерновска кухиња створила је националне Црногорце, дарујући им најпре „тамоњину“

Лингвиста проф. др
Драгољуб Петровић

цркву црногорску, а пре коју годину и државу. У антисрпству и антиправослављу најдаље се отишло међу Хрватима, првенствено зато што је Римокатоличка црква, ширећи свој утицај на исток, васпитавала генерације Хрвата да чине геноцид над Србима. Све ове нације откинуле су и део ткива српског језика и прогласиле га својим.

* Када су српски језик и писмо претрпели најјачи ударац?

- На крају претпрошлог века када је успостављен хрватски језик. Други удар уследио је 1945. године успостављањем македонског језика, његовим одвајањем од српског бића. Тада су Брозови комунисти послати у Скопље да притисну маке-

донске лингвисте како би засновали македонски језик - на латиници. Хтели су да на тај начин Срби буду доведени у македонско-хрватски језички сендвич и да им наметну латиницу.

* Својом новом књигом и чињеницама изнетим у њој, ви кажете да рушите мит о хрватском језику. Односи ли се то и на Вуковар, град у којем се ћирилица не да ни статус „заперка“, а камоли равноправног језика и писма?

- Затирања ћирилице у Вуковару наставак је онога што се са Србима догађа у по-

СЛОВОЛИК - КУСТОВ - КОВАНОВИЋ

АБВГДБЕЖЗИЈКЛЉМ
НЊОПРСТЋУФХЦЧШ
а б в г д б е ж з и ј к л љ м
н њ о п р с т ы у ф х ц ч ш
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Пиши као што говориш а
читај као што је написано.

То што раде људи у Вуковару
прави је вандализам

следњих стотинак година, посебно у Хрватској. Вуковар је вазда кроз историју био српски град. Тамо пре стотинак година није ни било другачијих слова осим ћириличних. Тада су из Вуковара на разне стране

ДЕЛО У 12 КЊИГА

ПРОФ. др Драгољуб Петровић рођен је 1935. године, у Косору, код Подгорице, а 1945. колонизован је у Змајево (код Новог Сада). Дипломирао је 1960. на Филозофском факултету у Новом Саду, а потом постао и први магистар Новосадског универзитета. Године 1971. одбрао је докторску тезу и до 2001. био професор на овдашњем универзитету. Специјалност му је дијалектологија. Написао је 12 књига међу којима и: „Сумрак српске ћирилице“, „Записи о затирању српских националних симбола“, „О говору Змијања“, „Речник српских говора Војводине“, „Фонологија српског језика“...

ЋИЛАС И РЕХАБИЛИТАЦИЈА

* Жестоки сте опонент заговорницима рехабилитације Милована Ћиласа. Зашто?

- Ћилас је Хрватима дао Барању, Западни Срем и Конавле, а има и велику заслугу за разарање српског језика и српске културе. Он је тражио да се Срби одрекну ћирилице, посредовао 1945. да се конституише македонски језик, ишао у Скопље да убеди Македонце да свој новоименовани језик заснују на латиници. Македонци су одбили. Али, комунисти су, опет, предвођени Ћиласом, ту своју идеју остварили на Новосадском договору у Новом Саду 1954. године. Заслужује ли такав човек рехабилитацију? Мислим да не.

БОЛЕСТ ФРУСТРИРАНИХ ЖЕНА

* Жестоки сте противник родне равноправности у језику, али се она већ увукла у медије и у наш свакодневни говор...

- То је болест коју шире фрустриране жене. Када су престале да се саме сексају, оне су почеле да сексају сопствени језик. Не може, а нема ни потребе за тим, да се свака реч преименује у женску. Академик је академик, али „академикиња“ баш ружно звучи, а Милка Ивић, лака јој земља, добијала је копривњачу када би јој то неко и поменуо.

одлазили дописи као да су писани из данашњег Крагујевца. Ћирилични и српски, најчешће екавски. То значи да се хрватско име почело у Вуковару појављивати тек од краја 19. века. До тада се није могло замислити да тај део Срема и источне Славоније дише другачије него српски.

*** Заступате не баш усамљено мишљење да хрватски језик не постоји јер се темељи на Вуковом речнику. Када су комунисти започели борбу против ћирилице?**

- Нису дуго чекали, почели су већ неколико дана после ослобођења. Документ од 14. маја 1945. године сведочи о наредби по којој сви католици у Хрватској морају бити Хрвати, без обзира на то како се лично изјашњавају. Хрватство је на велика врата и у Вуковар дошло после Другог светског рата. Први корак учињен је шест година раније, 1939. формирањем хрватске бановине. Али, вратимо ли се у 1911. годину, налазимо запис Јулија Бенеша да се „још стиде сијемски момци за себе рећи да су Хрвати“. Њихови потомци данас, 102 године доцније, протерују ћирилицу из Вуковара. Данашњи „сијемски момци“, западни Сремци и Славонци, ничег се не стиде. Инсистирају на затирању сопствених српских трагова.

*** Како тумачите речи хрватског историчара Стјепана Красића да за све што се тиче хрватске историје, па и хрватског језика, треба захвалити католичкој цркви и Ватикану?**

- Красић је потпуно у праву, али неће да каже да у заслуге католичке цркве код нас улазе и Јадовно и Јасеновац и свих 300 српских јама по Херцеговини и Босни. На Великом католичком конгресу у Загребу 1900. године, Ватикан је одлучио да границе православља помери према истоку, 30 километара испод Загреба или шест километара испод Карловца. То је почетак настанка хрватске нације.

*** Како се то види у огледалу лингвистике?**

- Још стари Вук је пре више од 150 година рекао да се језик Срба од језика Хрва-

СТАРИ ДУБРОВНИК БЕЗ ХРВАТА

*** У својој књизи „Заперци српског језика“ доносити и занимљиво сведочанство о српском Дубровнику...**

- Дубровник је био српски трговачки, духовни и приморски центар. Резултати пописа житеља тог града из 1890. године то потврђују: укупно 11.777 житеља, од тог броја 10.327 римокатолика који су се изјашњавали као Срби, 546 православних, 1 унијат, 225 евангелиста и 79 Јевреја. При томе, њих 9.713 говорило је српским језиком, 716 италијанским, 19 словенским, два житеља руским, 52 чешким, шест пољским, 285 немачким и 384 мађарским језиком. Дакле, крајем 19. века у Дубровнику није било ниједног Хрвата.

Уништавање планетарне културне баштине

ЗАШТО ЋУТИ ЕВРОПА

Чланице Европске уније су занемариле хрватске злочине геноцида над Србима у Првом и Другом светском рату и у време разбијања Југославије од 1990. до 1995. године. Ови злочини геноцида су припремани и спроведени од стране западноевропских држава и Ватикана, те би Европски савет, а у духу демократског устројства Европске уније, требало да о томе отвори расправу и омогући закључке у Европском парламенту.

Овај пут скрећемо пажњу на чињеницу, да се у Хрватској обавља и данас етногеноцид - уништава се српска културна баштина, која је истакнути део свеопште европске културне баштине. Европска унија би о овоме требало да расправља у свом парламенту, јер је њена цивилизацијска обавеза да обави деколонизацију на српским земљама - као што су то УН чиниле у бившим колонијама на осталим континентима.

У Хрватској се користи локално законодавство (општинско), те се њиме оскрнављује културна баштина једног народа (српског) и културна баштина једног континента (европског). Ово уништавање планетарних вредности је у току у Хрватској - јер је, ових дана, Скупштина града Вуковара изгласала пропис, да се Вуковар проглашава насељем које неће примењивати одредбе хрватског устава, хрватског законодавства и европске одредбе које се односе на српски језик и српско писмо - ћирилицу. Овим локалним прописом се забрањује коришћење српског писма (који припада европској културној баштини) и њиме се не могу користити ни припадници српског народа у Хрватској!

Ћирилица је службено писмо у Грчкој, Кипру, Русији, Белорусији, Украјини, Македонији, Бугарској, Грузији, Јерменији, Црној Гори, Босни и Херцеговини. У средњем веку су се користили Пољаци, Чеси, Молдавци, Словаци, Румуни, Мађари, Турци... Хрватска наноси планетарну штету светској културној баштини (у првом реду европској), а установе Европске уније не чине ништа да то енергично спрече, јер је Хрватска пуноправна чланица Европске уније.

Свакако ће бити штета ако Европска унија, у овом хрватском нападу на светску културну баштину, буде заузела став да је реч о безначајном кораку локалне законодавне власти. Не. За такав корак одговара држава - Хрватска. Влада Хрватске је обавезна да уклони овакве појаве.

М. Буха

та разликује тиме што они кажу „ча“ уместо „што“ и не претварају „л“ у „о“ на крају слога. Између чакавских говора који су признати као хрватски и архаичних српских говора нема никакве разлике. Српски говори у Поморављу ни у чему се не разликују од хрватских говора на Суску, острвцу на неколико десетина километара од Пуле. Хрвати су у својој најдубљој историји били периферно српско племе. Они су први покатоличени јер су се налазили на корак од Ватикана, а својим језиком они само потврђују своје српско порекло.

*** Како тумачите тенденцију преименовања „бошњачког“ у „босански“ језик?**

- Они су најпре хтели да свој језик назову „Босанским“, али будући да се под речју „Босанац“ подразумевају и Срби и Хрвати, узели су термин „бошњачки“. Међутим, том речју у прошлости су означавани само Срби. А сада, иду на „босански“ јер имају амбицију да исламизују комплетан простор Босне и Херцеговине.

*** Најбољнији заперак српског језика израстао је, ипак, у Црној Гори. У Војводини је црногорски језик успео да уђе и у школе...**

- Црногорски језик припада оним ентитетима које ја зовем аветним. То је језик који су утемељиле лингвистичке незналице и плагијатори, а у црногорски устав унеле га комунистичке незналице које су тај потез објашњавале флоскулом да „имају право свој језик да зову својим именом“. Где су то чули не знам, али знам да је Аме-

рика поробила сав свет под енглеским, не под америчким језиком. Шпански и португалски језик не говоре се само у Шпанији и Португалији, него по целој Латинској Америци. Дакле приче о томе да неко има право да назива једну језичку реалност на три или пет начина, има прођу само међу народима који су духовно и национално неутемељени.

*** Колико имају основа стрепње да би се из српског језика могао изродити и војвођански заперак?**

- Бојим се да можемо очекивати војвођански језик, а може се догодити да сутра добијемо и шумадијски. Политика може све када је предводе људи безочношеним идејом. У источној Србији сада Румуни желе да присвоје Влахе. Хоће ли тражити увођење у школе влашког језика? Имамо отворен и шопски проблем. Да ли се и тамо може очекивати још један комадић српског ткива?

*** Јесу ли Срби данас изгубили главу за Европом?**

- Јесмо, и то по цену да изгубимо идентитет у целини. Олако смо сметнули с ума да су српска култура и духовност утемељени на ћирилици! Од Мирослављевог јеванђеља до 1945. године све што је написано на српском језику написано је ћирилицом. Пристајући да се свога писма одрекнемо, доведени смо до тога да пристајемо на губитак идентитета. Срљамо у процеп да бирамо између Европске уније и сопственог идентитета.

Јованка Симић

Извор: Вечерње новости

Наша светиња и друге
молитвенице без престанка
на удару светских моћника

Пише:
Крстан
Милошевић

КОМЕ СМЕТА ХИЛАНДАР

Идеја и залагање да се Света Гора и Хиландар трајно „отворе за жене“, по свему судећи, чини део смишљеног напада твораца новог светског поретка на Источно хришћанство, под изговором преке потребе за „укидањем старовремених традиционалних заједница“, а у интересу „демократије и развијања модерног туризма“

Неколико последњих месеци, неки страни и домаћи листови и часописи показали су велику „забринутост“ за „будућност и статус“ Свете Горе и таамошње велике српске светиње манастира Хиландар, а све у интересу „демократије и равноправности полова“. Група посланика из Европског парламента отворено је затражила од Грчке да укине пропис „авато“, по коме је женама најстрожије забрањено да посећују Свету Гору, њених 12 манастира и близу 2.500 монаха. У захтеву се помиње да се тиме крши „полна равноправност и врши дискриминација жена“, што није у „складу с демократијом“.

Да би све било баш савремено и демократски, кроз неке српске медије и туристичке агенције, полустидљиво се провлаче „огласи“ за организацију одлазака жена на „поклоничко путовање у манастир Хиландар“. Тиме је, нема дилеме, отворено једно врло осетљиво питање, које подржавају и неке невладине организације у Србији.

Подсећања ради, треба се макар мало осврнути на историју Хиландара. Као грчки манастир, постао је вероватно у другој половини 10. века. Назив је добио по ктитору, монаху из породице Хеландариос. Последњих година 12. века, био је сасвим опустео. Остала је само разорена црква. Сем Хиландара, било је ту још неколико запуштених цркава. Све их је византијски цар Алексије Трећи даровао Симеону Немањи и Сави 1198. године, да их о „свом трошку обнове или изнова сазидају, а онда васпоставе манастир који ће служити за примање људи српског народа“. У својој хрисовуљи (повељи) цар је наредио да српски манастир буде „самосталан, своје-властан и самоуправан“. Тим актом, цар је хиландарским калуђерима омогућио „небрањен пут у Србију“.

За градњу Хиландара, велика средства дао је и Стефан Првовенчани, коме су Симеон Немања и Сава „предали манастир“ да се стара о њему као „о свом отачаству“. Хиландар је током 1199. био обновљен.

Црква је проширена, а око целог манастира подигнут је прави град с „великим пиргом“ (кулом) и палатама где су биле ћелије за калуђере. Такав изглед града (тврђаве), са мањим дорадама, Хиландар је задржао до данас. Симеон Немања, тада старац од 85 година, оставио је своју оснивачку повељу, којим је ударио основ хиландарском властелинству. На почетку повеље стоји његова биографија, коју је допунуи његов син Стефан, када је давао своје прилоге манастирском властелинству. После Симеонове смрти, Сава је прописао и типик, којим је уређен живот у манастиру. Калуђера је у почетку било врло мало (10-15). До Савиног одласка у Србију (1208), већ се сакупило братство од око 90 монаха. Према писању Доментијана, најзначајнијег српског писца из 13. века, Хиландар је био „заједница од 14 манастира“, а на властелинству је могло да се издржава око 200 калуђера. Богате прилоге давали су Немањићи, а понекад и византијски цареви. Цар Душан, који је 1345. имао Свету Гору под својом влашћу, навео је у својој повељи (1347) да „хиландарско властелинство има 76 села“.

Заједница од 14 манастира

Огромно богатство којим је располагао Хиландар, привлачило је разне пљачкаше и разбојнике. Краљ Стефан Урош Први, син Стефана Првовенчаног, подигао је пирг (кулу) Преображења изнад манастира (1262), а његов син, краљ Стефан Урош Други (Милутин), ктитор над ктиторима међу Немањићима, срушио је главну цркву због тога што је била „тесна“, па је „ваздвигао нову“, којој није било „равне“. Од манастира је направио „град с великом тврдошћу“. На путу према мору, саградио је данашњи „Милутинов пирг“, а други на самом мору – Хрусију, сада „Стари манастир“. Ради пљачке и пустошења, три године и три месеца на Хиландар су нападали чувени каталонски најамници, кога је

успешно бранио игуман Данило Други, одрастао на двору краља Милутина, касније архиепископ и књижевник, који је написао биографије српских краљева – Уроша, Драгутина, Милутина и краљице Јелене, а потом живописе српских архиепископа од Арсенија до Саве Трећег.

Обреновић отплатио хиландарски дуг

Када је Балкан и Европу у 14. веку пустошила стравична епидемија куге, од које је умрло око 25. милиона људи, цар Душан се склонио у Хиландар (1347-1348). Са собом је повео и царицу Јелену, што је противно светогорским прописима, по којима на Свету Гору не сме да ступи ниједна жена, па ни женска домаћа животиња. Након распада државе Немањића и започињања турских најезди, Хиландар се налазио у великим невољама. Ипак, и даље су пристизали прилози Бранковића, деспота Угљеше, Драгаша, кнеза Лазара, Стефана Лазаревића и других. Међу при-

Хиландару у походе:
кадети Војне академије

ложницима био је и арбанашки династ Иван Кастриота, отац Скендербегов, па се по њему пирг Св. Ђорђа зове Арбанашки. Са ширењем турске власти по српским крајевима, ближио се крај и пространом хиландарском властелинству.

Доситеј Обрадовић, који је у Хиландару био преко зиме 1765/66, пише да у манастиру има „неколико Србов, који се ва век века с Болгари инате и не могу да се погоде чији је Хиландар“. О националном саставу и односима у Хиландару, писао је и Љубомир Ненадовић (1859). По њему, тада је тамо било 70 бугарских калуђера и неколико Македонаца. За време Грчког устанка (1821-1829), због насиља на Све-

Посматран споља манастир има изглед средњовековног утврђења, а утврђен је бедемима који су високи и до 30 метара

тој Гори, многи калуђери су побегли, па је тада остало само 12 монаха. После посете краља Александра Обреновића (1896) и отплате хиландарског дуга од стране Србије, хиландарско братство је, углавном, постало српско.

Царица Јелена пробила вишевековну блокаду

Хиландар и Света Гора се након Првог балканског рата (1912), налазе под грчком влашћу. Он данас има око 20 калуђера, искључиво српске народности. Хиландарска главна и једанаест мањих цркава, пиргови и после великог пожара обновљени конаци, представљају важне архитектонске споменике. Живописи и иконе, уз разне друге уметничке предмете, који се налазе

Икона Богородице тројеручице је најпоштованија икона у Хиландару и најзначајнија икона српског народа

у манастирској ризници и ван ње, чине огромно културно-историјско благо.

Тај и такав Хиландар, по свему судећи, заиста неком смета. Идеја и залагање да се Света Гора и Хиландар трајно „отворе за жене“, по свему судећи, чини део смишљеног напада творца новог светског поретка на Источно хришћанство, под изговором преке потребе за „укидањем старовремених традиционалних заједница“, а у интересу „демократије и развијања модерног туризма“. Дабоме, има ту и утицаја од стране феминистичких кругова из западне Европе и Америке и ЛБГТ заједница, које покушавају да руше хришћанску и православну традицију.

Мање или више, зна се да је Света Богородица забранила женама да „кроче на Свету Гору“. Она је, према предању и традицији, 442. године, кћерки Теодосија Ве-

ликог, док је она била у манастиру Ватопед, наредила да „одступи“. Од тада, ниједној жени није дозвољено да хода по том Богородичином врту. Легенда казује, да је у време куге, која је харала и Србијом за владавине цара Душана, како је већ поменуто, српски цар са Јеленом боравио на Светој Гори од августа 1347. до априла 1348. године. Уз друге дарове манастиру, царица је том приликом обновила келију Св. Саве у Кареји. Сматра се да је тиме пробијена вишевековна баријера да жене нису „ходале“ Светом Гором. Истина, прича казује да царица „није ногом крочила на тло, јер је била ношена у посебној носилци“, па је тиме испоштована та вишевековна традиција.

Царство без круне и држава без војске

Да то није једини пример „ходања“, све више се говори и пише да су Свету Гору, у новије време, „тајно посећивале“ Оријани Фалачи и Мелина Меркури, као и да је жена британског конзула у Атини „допрла“ чак до Велике лавре Св. Атанасија (1850), најстаријег манастира на Светој Гори. Говори се и о томе, да је за време Октобарске револуције (1917), заједно са избеглицама, ту била скривена и једна принцеза. Са Свете Горе је 1929. протерана Гркиња, мис Европе, која је преобучена покушала да се искрца у једном од манастирских пристаништа. Улазак жена се догодио и 1948. током битке покрај Кареје, где су биле партизанке из јединица генерала Маркоса. Ни ту није био крај. Педесетих година прошлог века, једна Францускиња је успела да обиђе Свету Гору и свих двадесетак манастира, након чега је објавила књигу „Месец дана међу мушкарцима“.

По црквеним канонима (правилима), туристичким и приватним бродовима, женама је дозвољено да Свету Гору разгледају уз обалу, са удаљености од 500 метара. Дакле, женама није дозвољено да бораве на Светој Гори и манастиру Хиландар, јер је то противно верским канонима. Сматра се да би то реметило световни мир и активности монаха.

Због све обимније и учесталије пропаганде која се појављује на Западу, усмерене на „отварање“ Свете Горе, тешко је предвидети докле ће садашње стање потрајати. Својевремено је и грчка војна хунта, наговештавала могућност „отварања“ Свете Горе за изградњу ауто-путева, довођење електричне енергије и воде у манастире. Сличне идеје стизале су и из Ватикана, центра Католичке цркве, са намером да униште ту „монашку државу“, која је дуго била велика брана римокатоличким походима на Исток.

Владика Николај Велимировић је често одлазио у Хиландар, о њему подоста писао и радо му се враћао. У једном од својих рукописа, познатих јавности, он је овако дефинисао ту светињу: „Света Гора је Царство без круне, Држава без војске, Земља без жена, Богатство без новца, Мудрост без школе, Кухиња без меса, Молитва без престанка, Славопој Христу без умора, Смрт без жаљења.

Нека то и остане.

Пише: мр сц. др
Часлав Антић

Колико су опасни разни
вештачки додаци у исхрани

ОПРЕЗ ЗБОГ МОГУЋЕГ НАРУШАВАЊА ЗДРАВЉА

Реч је о заблуди људи који троше милионе долара, фунти или евра на шарене таблетице, у уверењу да ће им продужити живот, а неће. Лако могу и да га скрате. То што здрава одрасла особа унесе са храном сасвим је довољно.

Под насловом „Додаци сувишни али опасни“ у листу „Глас осигурака бр. 20/2013. објављен је занимљив чланак који преносимо изворно у скраћеној форми.

У наведеном прилогу набраја се да тих производа има свуда: у дрогеријама, апотекама, боље снабденим самоуслугама. Боцице са таблетама или капсулама различитих димензија, облика и боја изгледом подсећају на лекове, али то нису, па стога и јесу у слободној продаји.

Широм света, а приметно и код нас, витамински и минерални додаци исхрани, такозвани суплементи, данас су толико распрострањени да се сматрају готово саставним делом здравствене односно дијететске културе модерног доба.

Американци потроше и до 30 милијарди долара

Подразумева се да свако ко држи до себе, свог здравља и опште кондиције, редовно узима, као допуну природним, неки од вештачких хранљивих састојака који доприносе отпорности организму, јачању коштаног система, бољој циркулацији, стабилизацији крвног притиска, отклањању депресије и других погодности до уверења да доприносе и у лечењу извесних болести.

О фантастичном учинку ових производа, који нам дају све што је нашем телу потребно, бомбардовани смо свакодневно путем реклама са свих страна. У те сврхе се годишње у САД потроши око 30 милијарди долара. Процењује се да половина америчког становништва редовно узима неки од суплемената, претежно витаминских или минералних, док је у Великој Британији тај број нешто мањи око 30 одсто, а стални раст потрошње суплемената бележи се у свим развијеним земљама. Реч је о заблуди људи који троше милионе долара, фунти или евра на шарене таблетице, у уверењу да ће им продужити живот, а не

ће. Они засигурно могу и да га скрате.

Лекари већ неколико година покушавају да упозоре на опасност од неконтролисаног узимања суплемената. Велику пажњу у Британији изазвао је др Крис ван Тулен, који наводи резултате научних студија, према којима нису нађени докази да антиоксидантни суплементи доприносе примарној или секундарној превенцији оболења, али да је установљено да бета каротин и витамин Е, као и витамин А, у прекомерним дозама, утичу на повећање mortalитета. То повећање mortalитета значи да вас убијају. То су моћне биоактивне супстанце, али њихова производња и промет нису регулисани на начин како се то чини са лековима. Према мишљењу овог лекара, потрошачи су жртве изврнуте заводљиве тезе „ако је мало (нечега) добро, онда више мора бити још боље“, али то никако не важи за витамине.

То што здрава одрасла особа унесе храном, сасвим је довољно, категоричан је овај лекар, а исто мишљење имају и његове колеге из струке.

Не треба, свакако, схватити да је овде проблем у витаминима и минералима, без којих не можемо да живимо, већ у прекомерном узимању и једној врсти злоупотребе, поготово код укрштања више супстанци и комбиновања суплемената са класичним лековима. Тада су последице лоше, а понекад и веома штетне, па чак и фаталне.

Вишак витамина Ц ствара каменац

О смртном исходу предозирања витамином А, на пример, постоје историјски уцељивички примери, а новија испитивања доводе овај витамин у везу са повећаним оболевањем пушача од карцином плућа. Већи број студија указује и на штетност претеривања са витамином Ц, рекордером међу суплементима. Налази показују да вишак Ц витамина изазива сметње у варењу, а у дозама већим од 500 милиграма дневно доводи до појаве камена у бубрегу.

Занимљив је податак да, и за суплементе за које није установљено да су штетни, није откривено ни да су претерано корисни. Уствари, према стручним стандардима, тачно се зна којим са категоријама корисника и у ком животном добу (труднице, мала деца, новорођенчад, особе старије од 65 година) потребни додаци у исхрани.

СЕРБ® ИЗУМ КОЈИ ПОБОЉШАВА ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ

Неутрализатори штетних зрачења „СЕРБ“, модели ППС и АС се користе за заштиту станова, зграда и пословног простора, у друмском и ваздушном саобраћају, на бродовима, у фабрикама, телефонским централама, рачунарским центрима и слично, за заштиту воћњака, вртова и цветних алеја, штала и живинарника повећавајући њихову продуктивност.

С и М користимо за личну заштиту од штетних зрачења на радном месту, у кући, у природи на плажи, излету. Израђују се у виду привеска, тако да стварају око тела облике енергије који поништавају штетно зрачење и елиминишу неповољне реакције неуровегетативне система или их знатно умањују.

ПЕНСИОНЕРИ, ПОБОЉШАЈТЕ СВОЈЕ ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ „СЕРБ“ ПРЕКО РФ ПИО НА 3-12 РАТА БЕЗ КАМАТЕ. СИНДИКАТИ, ЗАШТИТЕ ЗАПОСЛЕНЕ ОД ПОЈАЧАНИХ ШТЕТНИХ ЗРАЧЕЊА И ЗА ВАС „СЕРБ“ 3-12 РАТА БЕЗ КАМАТЕ. ЗБОГ ПОЈАЧАНЕ ПОТРАЖЊЕ ПОТРЕБНИ МЕНАѢРИ ЗА СРБИЈУ, ХРВАТСКУ, БИХ, РС, ЦГ И МАКЕДОНИЈУ

Саво Радовић предузетник, С.З.Р. СЕРБ Београд
Тел: +381 11 3238 777, Моб: +381 63 8646 627
www.neutralizator-serb.biz

PPS **AC**

zlatara majdanpek

SLUŠNI APARATI
www.zonex-slusnicentar.com

BEOGRAD, Sazonova 18a
tel/fax: 011/2435-924, 3443-081

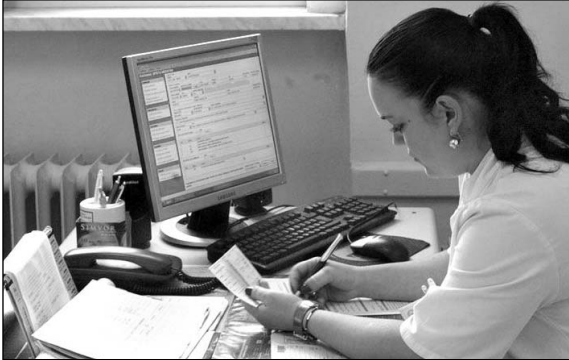
NOVI SAD, Vase Pelagića 4
tel/fax: 021/425-370

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- BESPLATNA PROVERA SLUHA I APARATA
- PRODAJA NA RATE I NALOGE OSIGURANJA

IZDAVANJE APARATA NA VOJNE RECEPTE

Електронске здравствене картице су корак у будућност

КЉУЧ ЗА МНОГЕ ПРОБЛЕМЕ

Медицинско особље ће имати више времена за пацијенте

Војни здравствени осигураници ће електронским здравственим картицама добити и нове могућности: заказивања прегледа од куће; електронско упућивање пацијента из једне у другу здравствену установу; електронско издавање рецепата; аутоматско достављање лабораторијских и других налаза (снимака) лекару; аутоматски увид у медицинска упозорења попут преосетљивости пацијента на лекове, вакцине и серуме; податке за важнија оболења – дијабет и др. о крвној групи, Рх фактору, донацији органа, инвазивности и друго.

Корисник здравствених услуга ће, уз помоћ ПИН-а, моћи са било које тачке, електронским путем да стекне увид у свој здравствени електронски картон. У ванредним ситуацијама, на годишњем одмору, путовању, када се особа налази ван места пребивалишта, пружа се могућност увида у електронски картон пацијента а тиме и правовремено одговарајући медицински третман.

Познаваоци напредних технологија су се обрадовали новом здравственом документу, очекујући бољитак у војном здравственом осигурању, како у раду војне здравствене службе, финансијским уштедама тако и у третману и лечењу војних осигураника.

У наредном периоду се очекује: формирање ИТ јединице при Министарству одбране, у сектору за здравство; умрежавање свих радних места у војним амбулантама, ВМЦ и ВМА, у војним апотекама и складиштима у јединствени систем.

Треба очекивати да свако радно место – лекара, лекара специјалисте, кабинета и лабораторија буде повезано са електронском базом података пацијентика – електронским картоном.

Све на длану

Очекује се пре свега ефикасно и брзо вођење електронске медицинске документације у области војног здравства (чини је више од 30 образаца-апликација, почев од

заказивања прегледа преко лабораторијских налаза, рецепата, протокола, до отпусне листе са лечења). Потребна је и прецизна евиденција листе заказаних прегледа код лекара, специјалисте, за лабораторију, за скенер, ултразвук, итд.

И чланови конзилијума, потом они који сачињавају нижу и вишу војнолекарску комисију, имаће на монитору, историју болести, дијагнозе, све претходне специјалистичке налазе, терапије, лекове.

Пацијент ће електронским путем моћи да стекне увид у свој здравствени електронски

картон и тако прочита када је био код лекара, специјалисте, затим да прегледа све лабораторијске и специјалистичке налазе, дијагнозе и врсте прописаних лекова, време заказаних прегледа и лабораторијских претрага и снимања. Моћи ће да сазна и који лекар-специјалиста ради, у којој је смени, када је дежурни...

Фармацеути у апотекама ће имати увид у издате рецепте тог дана, које лекове не смеју да издају конкретном пацијенту као замену због преосетљивости. Имаће и преглед врсте и количине издатих лекова тога дана, стање у приручном магацину и складишту...

Служба снабдевања ће имати увид у број издатих лекова, количину лекова по врстама у складиштима, рокове трајања, које медикаменте треба зановити и у ком року, рокове према произвођачима и време трајања уговора.

Лекари, специјалисти, фармацеути, амбуланте, ВМЦ и ВМА, повезани у јединствену електронску мрежу, имаће могућности да директно међусобно комуници-

рају и тако тренутно разреше дилему око постављања дијагнозе пацијенту и предузму правовремене мере за санирање и лечење.

Знаће се ко шта ради

Избећиће се дуплирање заказивања прегледа, дуплирање рецепата, заказивања на више места и друго.

Лекари ће бити ослобођени ручног вођења картона, протокола, а на почетку радног дана имаће тренутни приступ свим потребним подацима пацијента који је заказао преглед за тај дан. Тако ће добити на времену како би се посветили пацијенту.

Апотеке ће имати на увид електронске рецепте и благовремено припремити тражене лекове.

Умрежавањем у електронску мрежу здравственог система Србије Министарство одбране- сектор за здравство имаће увид у кретање и свакодневни преглед стања војних осигураника који су уговори-ма везани за збрињавање у амбулантама и установама здравственог система Србије.

Надлежна служба Министарства одбране имаће у сваком тренутку податке о броју заказаних прегледа, код којих лекара и специјалиста, у којим лабораторијама и кабинетима, које лекове су апотеке тога дана издале, оптерећеност људства пацијентима по радним местима, фреквенцију пацијената у здравственим установама, врсте болести и број пацијената до тог тренутка и колико их још треба проћи прегледе. На основу праћења параметара, ефикасно се може планирати динамика распореда рада и оптерећења људства, кадровска покривеност радних места, пуна репроматеријалом, лековима, помагалима и слично, обука, семинари, годишњи одмори, едукација пацијената и здравствених радника.

Смањиће се грешке

Дуги редови у чекаоницама испред ординација и кабинета, прегледи преко реда, мито и корупција, биће само ружан сан. Студија је показала да примена баркодова и читача у администрацији здравства смањује грешке и до 86 одсто.

Заштита електронског картона се обезбеђује кроз идентификацију права коришћења матичних модула који садрже податке о: особљу, одељењу, ординацији, болести, лековима, услугама, апотеци. Корисник се у систему идентификује именом и лозинком, након чега добија одређена права приступа одређеним подацима, објектима и процесима. Применом идентификационе картице елиминисаће се могућност скривања грешака, немара, алчкости у лечењу пацијената.

Све наводи на закључак да се унапређењем здравственог статуса војних осигураника може битно утицати на квалитет и продуктивност у свакодневном животу, већи успех на радном месту, штедњу и веће улагање у остале сфере живота.

Света Стошић

Мали савет – велика корист

МЕЛЕМ ЗА БРЖИ ОПОРАВАК ПОСЛЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Ситно исецкати шест већих јабука, помешати их са 400 грама свежег свињског, неусољеног сала и ставити у рерну да се сало истопи. У одвојеној посуди разбити 12 жуманаца свежих кокошијих јаја са једном чашом шећера и ту додати једну таблу изрендане црне чоколаде. Чим се сало истопи, сјединити обе смесе и све пажљиво помешати. Овај мелем мазати на хлеб и јести за време доручка, ручка и вечере, и уз то обавезно пити вруће млеко.

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Звонимир
Пешић

Година XI ■ Број 119 ■ Новембар 2013.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, Крсман Милошевић,
мр Александар Симоновски, Радисав
Ристић, Ранко Бабић, Будимир М.
Попадић, Никола Оташ

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловић (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Јово Бенцун (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи за-
кљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“),
тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте при-
ма: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда,
ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“,
тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте
прима по недељком, средом и четвртком: зи-
ми од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима:
четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови адвокати
обављаће следеће правне послове: даваће
бесплатне правне савете и пружаће све остале
адвокатске услуге уз накнаду по важећој адво-
катској тарифи умањеној за 20 одсто (адвока-
ти Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац
Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ива-
на Јовановић). Редослед адвоката дат је по ре-
доследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране
преко Удружења војних пензионера Србије
требаће би да знате да услуге могу користи-
ти чланови УВПС, чланови њихових поро-
дица, као и сви остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комплет-
не услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за
сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и
после сахране ради регулисања права чла-
нова породице после смрти војног осигура-
ника,
- бесплатан долазак у стан породице пре-
минулог ради договора.

Све додатне информације могу се доби-
ти у месним и општинским организацијама
УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и
011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

МОНОГРАФИЈА О 975. ВНЦ СОМБОР

У децембру 2013. године ће из штампе изаћи монографија о 975.
Ваздухопловном наставном центру, формираном 1953. године а
расформиран 2006. године. Издавач ове књиге, која се
објављује поводом прославе 60 година од оснивања ВНЦ, је
Градски одбор УВПС Сомбор.

Контакт телефон: **Саво Дринић 063/16-45-705**

ПОМОЋ У КУЋИ

Обављајмо кућне послове до четири дана у седмици.
Гарантујемо квалитет и квантитет обављених послова.
Поверење за поверење. Заинтересовани се могу
пријавити на телефон: 061/248-6053.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Добро је када држава
притеже каиш. Није добро
што је то каиш на мојим
панталонама.

Кажу да динар чврсто стоји.
Али због њега морал стално
пада.

Промашени људи су као
чичак. Покушавају за сваког
да се прилепе.

Пензија ми је слична
испијању лимунaде. Стално
се хватам за сламку.

Небо над Србијом је као мој
новчаник. Чисто!

Чудно, трезан сам, а све
видим дупле цене
намирница.

Душан Старчевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Сто-
матолошка ординација „Президент
М“, Звездара, Михаила Булгакова
(бивша Душана Петровића Шанета)
46, са тимом искусних стручњака,
војним пензионерима нуди бројне
погодности:

Део услуга бесплатно – стомато-
лошки преглед, консултација и
стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге
(протезе, пломбе, надоградње и
друго), уз значајне финансијске по-
годности – плаћање на рате или са
попустом, у зависности од врсте
услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информа-
ције: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**

МЕЊАМ ДВОСОБАН СТАН

у Панчеву од 53
квм за једноособан
у Београду, уз
доплату. Стан је
комплетно
реновиран:
телефон
063/8484-326.